

Briuselis, 2018 06 19
COM(2018) 476 final/2

2018/0254 (COD)

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2018) 476 final of 13.6.2018.

Update of the cover page (date and cross-reference inserted).

All languages are concerned except DE, FR and EN.

The text shall read as follows :

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2018) 314 final} - {SWD(2018) 345 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pagrindimas ir tikslai

Per pastarąjį dešimtmetį ES geopolitinė padėtis labai pasikeitė. Jos kaimyninių regionų padėtis yra nestabili, o dėl to kyla sunkumų ir iššūkių – atsiranda vis naujų pavojų, tokių kaip hibridiniai ir kibernetiniai išpuoliai, be to, vėl daugėja įprastų problemų.

ES piliečiai ir politiniai vadovai sutaria, kad ES turėtų kolektyviai priimti daugiau atsakomybės už savo saugumą. 2017 m. kovo 25 d. Romoje paskelbtoje bendroje deklaracijoje 27 valstybių narių vadovai, Europos Vadovų Taryba, Europos Parlamentas ir Europos Komisija pareiškė, kad Sąjunga stiprins savo bendrą saugumą ir gynybą ir skatins konkurencingesnę ir labiau integruotą gynybos pramonę.

Europos gynybos srityje rinka išnaudojama labai neveiksmingai, nes nepasiekama masto ekonomijos (dėl daug nacionalinių rinkų su vienu pirkėju) ir nacionaliniu lygmeniu dubliuojami ištekliai. Paklausą kuria beveik išimtinai valstybės narės, tačiau jų gynybos biudžetai (visų pirma mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (MTTP) srityje) per pastaruosius 10 metų gerokai sumažėjo. Nors pastaruoju metu įvyko teigiamų pokyčių, t. y. nacionalinis gynybos finansavimas stabilėja ir auga, dar reikia dėti daugiau pastangų siekiant didinti šių investicijų grąžą. Tuo pat metu išaugo gynybos įrangai ir ypač MTTP reikiamos išlaidos, tačiau valstybių narių bendradarbiavimas MTTP ir investicijų į gynybos įrangą srityje vis dar menkas. 2015 m. tik 16 proc. gynybos įrangos buvo įsigyta Europos bendradarbiaujamojo pirkimo būdu – tai daug mažiau nei bendras 35 proc. tikslas, dėl kurio buvo susitarta Europos gynybos agentūroje (EGA). Įvertinta, kad ankstyvuojų gynybos srities mokslinių tyrimų etapu Europos bendradarbiavimo lygis tesiekė 7,2 proc., palyginti su nustatytu 20 proc. tikslu.

Dėl šių tendencijų sektoriuje patiriama sunkumų, kurie ypač reikšmingi gynybos srities moksliniams tyrimams ir gynybos technologinės plėtros projektams. Ypač brangus yra prototipų kūrimas, be to, šioje srityje didelis nesėkmės pavojus. didelė techninė ir finansinė rizika kyla ir siekiant įveikti „mirties slėnį“ tarp mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, ir pavienėms valstybėms būtų per sunku jos apsiimti.

Šiame sektoriuje susiskaidymas tarp atskirų šalių yra didelis, daug dalykų dubliuojasi, ir dėl to sistema yra neveiksminga masto ekonomijos ir mokymo požiūriu. Nepaisant to, kad vienu metu didėja sąnaudos ir nedidinami arba mažinami gynybos biudžetai, MTTP išlaidų ir viešųjų pirkimų bei įrangos techninės priežiūros klausimai iš esmės liko atskirų valstybių narių reikalas, o jų tarpusavio bendradarbiavimas tebėra labai ribotas. Dabartinė padėtis netvari, o naujos kartos gynybos sistemų technologinė plėtra vis labiau viršija atskirų valstybių narių galimybes.

Toks valstybių narių bendradarbiavimo trūkumas dar labiau silpnina ES gynybos pramonės gebėjimą palaikyti pramonės ir technologijų pajėgumus, būtinus siekiant išsaugoti ES strateginį savarankiškumą ir patenkinti esamus ir būsimus saugumo poreikius. Reaguodama į tai, Komisija ėmėsi kelių iniciatyvų, skirtų glaudesniai bendradarbiavimui gynybos srityje užmegzti.

2017 m. birželio 7 d. Komisija, atsižvelgdama į Pirmininko J.-C. Junckerio 2016 m. pranešimą apie Sąjungos padėtį, priėmė komunikatą „Pradedama veikti Europos gynybos

fondas“¹, kuriame nurodoma, kad fondą sudaro mokslinių tyrimų ir pajėgumų finansavimo kryptys. Su komunikatu pateiktas teisėkūros pasiūlymas dėl Reglamento, kuriuo sukuriamas Europos gynybos pramonės plėtros programa, veiksianti pagal pajėgumų finansavimo kryptį.

Pasiūlyta dviejų etapų sistema:

- pradinis bandomasis laikotarpis pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą, per kurią vykdant gynybos srities mokslinių tyrimų parengiamuosius veiksmus remiami bendri gynybos srities moksliniai tyrimai, o iš siūlomos Europos gynybos pramonės plėtros programos bus bendrai finansuojami bendri technologinės plėtros projektai, ir
- specialus fondas pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą, kurią pasitelkiant būtų padidintas finansavimas bendriems moksliniams tyrimams dėl novatoriškų gynybos produktų bei technologijų ir tolesniems technologinės plėtros ciklo etapams, įskaitant prototipų kūrimą.

Šiuo pasiūlymu siekiama sukurti Europos gynybos fondą pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą.

Europos gynybos fondas turėtų būti priemonė, paskatinsianti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės konkurencingumą ir novatoriškumą ir taip padėsianti užtikrinti ES strateginę autonomiją. Jo paskirtis – paskatinti bendradarbiavimo programas, kurios nebūtų įmanomos be ES finansinio įnašo, paremiant mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą, kad būtų sukurtos reikiamos paskatos bendradarbiauti kiekvienu pramoninio ciklo etapu.

Bus ypač skatinami bendri tarpvalstybiniai projektai, kuriuose aktyviai dalyvauja mažos ir vidutinės įmonės. Taip bus užtikrintas fondo atvirumas gavėjams iš visų valstybių narių, neatsižvelgiant į jų dydį ir geografinę padėtį Sąjungoje.

Šiame pasiūlyme nustatyta taikymo diena – nuo 2021 m. sausio 1 d. Pasiūlymas teikiamas 27 valstybių narių Sąjungai, atsižvelgiant į 2017 m. kovo 29 d. Europos Vadovų Tarybos gautą Jungtinės Karalystės pranešimą dėl jos ketinimo išstoti iš Europos Sąjungos ir Euratomo remiantis Europos Sąjungos sutarties 50 straipsniu.

• **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Nors gynybos srities moksliniai tyrimai patenka į Mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrosios programos (toliau – programa „Horizontas Europa“) taikymo sritį, šiame pasiūlyme dėl reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas, pateikiamos atitinkamos specialiosios nuostatos dėl gynybos srities mokslinių tyrimų, kaip antai dėl jų tikslų, dalyvavimo juose taisyklių ir jų įgyvendinimo mechanizmų.

Siekdama užtikrinti suderinamumą su Sąjungos gynybos interesų gynyba ir ją papildyti, Komisija pagal kitą daugiametę finansinę programą sieks užtikrinti sinergiją su kitomis ES

¹ COM (2017) 295 *final*, 2017 6 7.

MTTP iniciatyvomis, kaip antai saugumo ir kibernetinio saugumo, sienų kontrolės, pakrančių apsaugos, jūrų transporto ir kosmoso.

Visų pirma turėtų būti siekiama sinergijos su:

- specialiąja programa, kuria įgyvendinama programa „Horizontas Europa“ ir kurios pagrindinis tikslas yra taikymas civiliniais tikslais – taip gynybos srities MTTP rezultatai bus naudingi civiliniams MTTP, atvirkščiai;
- Sąjungos kosmoso programa, ypač su jos paprogramėmis – vyriausybinių palydovinio ryšio iniciatyva (GOVSATCOM), kosmoso stebėjimo ir sekimo rėmimo programa (SST) ir „Copernicus“. Tai galima padaryti visų pirma užtikrinant techninį suderinamumą, kai vykdant projektus naudojamosi pasaulinės navigacijos palydovų sistema (GNSS) ir GOVSATCOM pajėgumais. Tai taip pat gali būti atliekama kuriant modernizuotus jautrius, įslaptintų duomenų mainų platformas, taikomas programas, pagrįstas duomenimis arba informacija ir paslaugomis, teikiamomis kosmoso programos komponentų;
- ES kibernetinio saugumo iniciatyvomis, kaip antai paskelbtomis bendrame komunikate dėl kibernetinio saugumo². Visų pirma ketinamas sukurti kibernetinio saugumo kompetencijos centras turėtų siekti civilinių ir gynybos aspektų sinergijos kibernetinio saugumo srityje. Jis galėtų aktyviai remti valstybes nares ir kitus susijusius subjektus teikdamas konsultacijas, dalydamasis patirtimi ir sudarydamas palankias sąlygas bendradarbiauti vykdant projektus ir veiksmus, taip pat, jei veiksmai vykdomi Europos gynybos fondo lėšomis, valstybių narių prašymu veikdamas kaip projekto vadovas;
- veiksmis, nustatytais suderintoje civilinių ir karinių jūrų saugumo mokslinių tyrimų darbotvarkėje ir jūrų transporto srityje; ir
- kitomis susijusiomis saugumo srities ES programomis, kaip antai Vidaus saugumo fondas ir Integruotas sienų valdymo fondas.

Europos gynybos fondas bus įgyvendinamas glaudžiai koordinuojant veiksmus su Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai veikla gynybos srityje, įskaitant finansinių priemonių rinkinį, kuriuo siekiama toliau skatinti bendrą technologinę plėtrą ir gynybos pajėgumų išsigijimą. Visų pirma priemonių rinkinio finansavimo modeliai, skirti pajėgumų išsigijimui, bus neprivalomas pavyzdys valstybėms narėms, norinčioms bendrai išigyti su Europos gynybos fondo parama sukurtų produktų ir technologijų.

Fondas bus glaudžiai susijęs su projektais, įgyvendinamais vykdant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą gynybos srityje (PESCO). Jei PESCO priemoka bus įvertinta kaip

² JOIN (2017) 0450 *final*, 2017 9 13.

atitinkanti reikalavimus, PESCO projektams bus taikoma didesnė finansavimo norma. Komisija turėtų būti kviečiama dalyvauti projektuose, kad galėtų teikti konsultacijas padėdama įvertinti, ar tokie projektai atitinka fondo finansavimo reikalavimus.

Fondas atsižvelgs į ES pajėgumų plėtojimo planą (PPP), kuriame nustatyti gynybos pajėgumų prioritetai, ir į ES suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje (CARD), pagal kurią, be kita ko, bus stebimas prioritetų įgyvendinimas ir nustatomos naujos bendradarbiavimo galimybės. Šiomis aplinkybėmis taip pat gali būti atsižvelgiama į atitinkamą Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) ir kitų partnerių, veikiančių Sąjungos saugumo ir gynybos interesų naudai, veiklą, ir nė vienai iš valstybių narių nedraudžiama dalyvauti.

Fondas taip pat atsižvelgia į kitą su gynyba susijusią veiklą pagal Europos taikos priemonę – tai į biudžetą neįtraukta priemonė, nepriklausanti daugiametei finansinei programai.

Paramos projektams, kuri teikiama kaip finansavimas iš Europos gynybos fondo, ir tinkamai parengto tikslinio gynybos sektoriaus finansavimo derinimas gali labai reikšmingai padėti didinti sektoriaus atsparumą ir spręsti jo pažeidžiamumo problemas, visų pirma jis būtų naudingas novatoriškoms MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėms. Biudžeto garantijos gali būti fiskaliniu požiūriu veiksmingas būdas mažinti subrangovų, dalyvaujančių Fondo finansuojamuose projektuose, tiekimo grandinėje kylančią riziką. Gynybos sektorius pasiūlytas kaip reikalavimus atitinkantis sektorius, kuriam gali būti teikiamos biudžeto garantijos iš „InvestEU“ fondo, kuris yra tarpsektorinė ir visa apimanti investicijų į įvairias politikos sritis sistema, pagrįsta ES biudžeto garantijomis. Šiame pasiūlyme numatyta galimybė derinti paramą iš fondo ir „Invest EU“ remiamą finansavimą.

Fondo veiksmais turėtų būti proporcingai naudojamosi tokioms problemoms kaip rinkos nepakankamumas arba nepakankamos investicijos spręsti, nedubliuojant ar neištumiant privačiojo finansavimo, be to, šie veiksmai turėtų suteikti aiškią Europos pridėtinę vertę. Taip bus užtikrinamas fondo veiksmų ir ES valstybės pagalbos taisyklių suderinamumas, vengiant neleistino konkurencijos iškreipimo vidaus rinkoje.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Europos gynybos fondo tikslas – remti Sąjungos gynybos technologinės ir pramoninės bazės konkurencingumą ir novatoriškumą remiant į veiklą orientuotą MTTP veiklą. Jis grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) antraštinėmis dalimis „Pramonė“ ir „Moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra bei kosmosas“ (173, 182, 183 ir 188 straipsniai).

SESV 173 straipsnis yra teisinis pagrindas veiksams, kuriais siekiama, *inter alia*, skatinti palankios aplinkos, įmonių, ypač mažųjų ir vidutinių, iniciatyvai ir plėtrai visoje Sąjungoje kūrimą, skatinti įmonėms bendradarbiauti palankios aplinkos kūrimą, siekti geriau panaudoti inovacijų, mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros politikos sukuriamą pramonės potencialą.

Kadangi Europos gynybos fondo tikslas – skatinti ES gynybos technologinės ir pramoninės bazės konkurencingumą ir novatoriškumą remiant į veiklą orientuotą MTTP veiklą, jo tikslas

ir turinys pateisina tai, kad kaip teisinis pagrindas pasirinktas SESV 173 straipsnis. Gynybos srityje vykdomi moksliniai tyrimai taip pat yra neatsiejama Europos gynybos fondo veiklos dalis. Jų tikslas ir turinys taip pat pateisina tai, kad kaip papildomas teisinis pagrindas pasirinktas SESV 182 straipsnis.

Remiantis SESV, visa mokslinių tyrimų veikla vykdoma pagal daugiametę bendrąją mokslinių tyrimų programą. Pagrindiniame daugiametės mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrosios programos po 2020 m. akte „Horizontas Europa“ išdėstytos būtinos nuostatos, kuriomis nustatomos sąsajos tarp specialiųjų programų, kurias pagal ją numatyta vykdyti gynybos mokslinių tyrimų srityje ir įgyvendinant programą „Horizontas Europa“ (kurioje didžiausias dėmesys skiriamas civiliniams moksliniams tyrimams ir inovacijų veiklai).

Išsamios nuostatos dėl Sąjungos finansavimo gynybos srities mokslinių tyrimų projektams ir jos biudžeto paskirstymo išdėstytos pateiktame Europos gynybos fondo reglamento projekte, kuriame taip pat apibrėžiamos dalyvavimo gynybos srities moksliniuose tyrimuose taisyklės. Vykdamas Europos gynybos fondo taikymo sričiai priskiriamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, daugiausia dėmesio skiriama jų panaudojimui gynybos tikslais.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Šiandien užtikrinant saugumą tenka susiremti su sienų nepaisančiomis grėsmėmis. Nė viena šalis negali su jomis kovoti viena. Sąjungai reikės atsakingiau ginti savo interesus, vertybes ir europietišką gyvenimo būdą, papildant NATO veiklą ir su ja bendradarbiaujant.

Šį tikslą įgyvendinti padės pastangos pasiekti Sąjungos lygmens užmojus saugumo ir gynybos srityje (juos 2016 m. patvirtino Europos Vadovų Taryba). Tam, kad Sąjunga būtų pasirengusi atremti ateities grėsmes ir apginti savo piliečius, ji turi stiprinti savo strateginį savarankiškumą. Tam reikia plėtoti bazines technologijas ypatingos svarbos srityse, didinti strateginius pajėgumus ir taip užtikrinti pirmavimą technologijų srityje. Glaudesnis bendradarbiavimas visais lygmenimis yra vienintelis būdas patenkinti Sąjungos piliečių lūkesčius.

Skatindama bendradarbiavimą Sąjunga gali padėti pagerinti valstybių narių investicijų į gynybą rezultatus ir kokybę. Europos gynybos fondas suteiks ES pridėtinės vertės – iš jo bus remiami bendri gynybos srities moksliniai tyrimai ir pajėgumų stiprinimas siekiant didinti viešųjų išlaidų efektyvumą ir užtikrinti Sąjungos veiklos savarankiškumą.

Sprendimai dėl investicijų gynybos srityje ir gynybos plėtros programų tebėra valstybių narių prerogatyva ir atsakomybė. Sąjunga negali ir neturėtų kompensuoti žemo valstybių narių investicijų į gynybą lygio. Tačiau ji gali papildyti, sustiprinti ir konsoliduoti valstybių narių bendradarbiavimo pastangas plėtoti gynybos pajėgumus, skirtus reaguoti į saugumo iššūkius. Taip būtų išvengta dubliavimosi, būtų galima veiksmingiau panaudoti mokesčių mokėtojų pinigus, pagerinti gynybos įrangos sąveikumą, sumažinti susiskaidymą ir padidinti Europos gynybos technologinės pramoninės bazės konkurencingumą ir novatoriškumą.

- **Proporcingumo principas**

Siūlomas politikos metodas yra proporcingas nustatytų problemų mastui ir sunkumui, t. y. tarpvalstybinio bendradarbiavimo trūkumui, ir poreikiui skatinti Europos pramonės konkurencingumą ir bendradarbiavimą gynybos srityje MTTP srityje. Juo atsižvelgiama į Sutartyse nustatytas galimų Sąjungos intervencijų ribas.

Iniciatyva apima tik tuos tikslus, kurių valstybės narės negali tinkamai pasiekti pačios, o Sąjunga turėtų galėtų pasiekti geresnių rezultatų; Siūlomu Europos lygmens įgyvendinimo mechanizmu bus siekiama apriboti finansines ir administracines išlaidas.

- **Priemonės pasirinkimas**

Komisija siūlo įsteigti fondą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu. Tai tinkamiausia teisinė priemonė, nes tik reglamentu, kurio teisinės nuostatos tiesiogiai taikomos, galima užtikrinti būtiną vienodumą, kad būtų galima sukurti ir vykdyti Sąjungos finansavimo programą pramonės sektoriui visoje Sąjungoje remti.

3. RETROSPEKTYVINIO VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų retrospektyvinis vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Pagal dabartinę daugiametę finansinę programą sukurtos programos įgyvendinamos dar gana neilgai, todėl jos nesuteikia realių galimybių pasimokyti ir pasiremti jų patirtimi rengiant šią programą.

Gynybos srityje mokslinių tyrimų parengiamieji veiksmai pradėti 2017 m. balandžio mėn., jų bendras biudžetas trejų metų laikotarpiui – 90 mln. EUR. Jau gauti pirmieji konkretūs jų rezultatai, 2018 m. pasirašyti pirmieji dotacijų susitarimai, tačiau visi projektai dar tebevykdomi.

Pareiškėjai, atsiliepę į 2017 m. kvietimus teikti paraiškas, yra iš įvairiausių geografinių vietovių: Paraiškas pateikė subjektai iš 25 ES valstybių narių ir Norvegijos, įskaitant daug individualių pareiškėjų, iš viso 187). Atrinktuose finansuoti projektuose dalyvauja subjektai iš 17 ES valstybių narių. Kalbant apie paraiškų rūšis, pateikta pasiūlymų dėl privačiojo sektoriaus (tiek stambiosios, tiek smulkiosios pramonės), MVĮ, viešųjų įstaigų ir mokslinių tyrimų centrų bei universitetų. MVĮ dalyvavimas siekia 30 proc. visų pasiūlymų, išskyrus gynybos srityje mokslinių tyrimų parengiamuosius veiksmus, kuriems taikytinos griežtos taisyklės dėl MVĮ dalyvavimo. Šis MVĮ dalyvavimo lygis išlaikytas įgyvendinant finansuoti atrinktus projektus: MVĮ dalyvavimo rodiklis – 32 proc., biudžeto vertė – 14 proc. Šie duomenys rodo, kad kvietimai teikti paraiškas dėl gynybos srityje mokslinių parengiamųjų veiksmų pirmaisiais metais sulaukė daug dėmesio ir sukėlė didelį sektoriaus susidomėjimą. Remiantis tokiu geru atsako rodikliu galima daryti preliminarį išvadą, kad imtasi aktualių gynybos klausimų, kurie atitinka sektoriaus interesus.

Siūlomam 2019–2020 m. Europos gynybos pramonės plėtros programos reglamentui įgyvendinti bus skirtas 500 mln. EUR biudžetas. 2018 m. gegužės 22 d. teisės aktų leidėjai pasiekė kompromisinį susitarimą. Europos gynybos pramonės plėtros programa turėtų pradėti veikti 2019 m. sausio 1 d.

Kompromisinis susitarimas parodė teisėkūros institucijų politinę valią sparčiai susitarti dėl gynybos produktų ir technologijų plėtros bendro finansavimo programos biudžeto, sukūrimo ir įgyvendinimo sąlygų.

Dabartine teisėkūros iniciatyva siekiama padidinti šių dviejų iniciatyvų, įgyvendinamų pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą, mastą. Atsižvelgiant į patirtį, įgytą vykdant parengiamuosius veiksmus gynybos srities mokslinių tyrimų srityje, ir į Europos gynybos pramonės plėtros programą, taip pat įvertinus tai, kaip abi programos yra suderintos, siūloma steigti vieną integruotą fondą. Tai leis racionalizuoti ir supaprastinti sistemą.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Siekdama visoms suinteresuotosioms šalims suteikti galimybę pateikti pastabas, Komisija 2018 m. sausio 13 d. – kovo 9 d. surengė atviras viešas konsultacijas dėl Europos gynybos fondo, kurios vyko kaip platesnio masto konsultacijų dėl visų politikos sričių, kurioms skirtas ES 2021–2027 m. biudžetas, dalis. Atvirų viešų konsultacijų interneto portale buvo pateikti keli pozicijų dokumentai.

Atsiliepė įvairios interesuotųjų šalių grupės, įskaitant tiesiogiai suinteresuotas Fondo veikla, pavyzdžiui, pramonės ir mokslinių tyrimų institucijas, ir tos, kurios turi nuomonę šiuo klausimu, tačiau nėra tiesioginės gavėjos, pavyzdžiui, piliečiai ir nevyriausybinės organizacijos (NVO). Kai kurie iš pastarųjų kritikavo iniciatyvą etikos požiūriu. Pasiūlyme deramai atsižvelgta į jų iškeltus klausimus (pvz., dėl etikos aspektų, poreikio laikytis tarptautinių konvencijų), taigi Komisija naudojasi savo iniciatyvos teise ir atsako į ES piliečių ir jų politinių lyderių raginimą paremti ES gynybos pramonę ir užtikrinti didesnę saugumą.

Tiesiogiai susijusios suinteresuotosios šalys iniciatyvą palaiko. Jie pateikė pastabų dėl finansuotinių sričių ir pateikė pasiūlymų dėl Fondo struktūros ir finansavimo tvarkos. Pagrindiniai teiginiai buvo tokie:

- **daugiausia dėmesio turėtų būti teikiama ilgalaikiams ir (arba) vidutinio laikotarpio mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros prioritetams** (technologijų vystymo postūmiui ir radikalioms inovacijoms), siekiant užtikrinti ilgalaikį sektoriaus konkurencingumą ir užtikrinti pajėgumų proveržį. Fondo prioritetai turėtų būti nustatomi su valstybėmis narėmis pagal metines ir (arba) daugiametes darbo programas;
- **Fondo struktūra turėtų atitikti** holistinį požiūrį, kuris apima visą technologijų ciklą, ir būti pagrįsta vienu reglamentu. Išsamios abiejų kryptių įgyvendinimo nuostatos turėtų būti kuo labiau suderintos;
- Suinteresuotosios šalys vieningai mano, kad gynybos srityje **intelektinės nuosavybės teisių nuostatas** reikia pritaikyti. Mokslinių tyrimų organizacijos paragino užtikrinti visų projektų dalyvių, ne tik stambiosios pramonės, teisių apsaugą;
- dėl finansavimo normų suinteresuotosios šalys pritarė nuomonei, kad jos turi būti taikomos atsižvelgiant į sektoriaus specifiką. Mokslinių tyrimų institucijos ragino padidinti moksliniams tyrimams skirtus finansinius įnašus iki 100 proc. ir padengti netiesiogines išlaidas, susijusias su infrastruktūros kūrimu. Specialistų grupės

ataskaitoje dėl gynybos mokslinių tyrimų parengiamųjų veiksmų (Specialistų grupės ataskaita)³ rekomenduojama padengti didesnę netiesioginių išlaidų procentinę dalį;

- dėl finansinės paramos formų respondentai pasiūlė apsvarstyti valstybių narių bendro finansavimo galimybes, pvz., vykdant ikiprekybinius viešuosius pirkimus ir derinimo operacijas, valdomas pagal programą „InvestEU“, kai tai susiję su sukurtų produktų panaudojimu civiliniais tikslais arba su bandymų įranga.

- **Nepriklausomas tyrimas**

Už vidaus rinką, pramonę, verslumą ir MVĮ atsakinga Komisijos narė sušaukė 16 aukštas pareigas gynybos srityje užimančių asmenų (iš pramonės, mokslinių tyrimų organizacijų, Europos ir nacionalinių parlamentų, ir politikos tikslinių institutų) grupę, kuri teiks išorės konsultacijas dėl gynybos mokslinių tyrimų politikos trumpuoju ir ilguoju laikotarpiais. Po daugkartinių pokalbių ir konsultacijų 2016 m. sausio mėn. grupė paskelbė ataskaitą dėl Europos gynybos mokslinių tyrimų „*European Defence Research - the case for an EU-funded R&T programme*“⁴.

Grupė padėjo parengti 2017 m. balandžio mėn. pradėtą gynybos srities mokslinių tyrimų parengiamąjį veiksmą ir teikė strategines konsultacijas dėl ilgalaikių planų vykdyti Sąjungos finansuojamus gynybos srities mokslinius tyrimus.

- **Poveikio vertinimas**

Laikantis Komisijos geresnio reglamentavimo praktikos, parengtas šio pasiūlymo poveikio vertinimas. 2018 m. balandžio 11 d. nepriklausoma Reglamentavimo patikros valdyba išnagrinėjo poveikio vertinimo ataskaitą ir pateikė teigiamą nuomonę. Valdyba rekomendavo patikslinti iniciatyvos teisinį pagrindą ir galimą dubliavimąsi su mokslinių tyrimų finansavimu pagal kitą programą „Horizontas 2020“, taip pat patikslinti paaiškinimą, kaip įgyvendinimo mechanizmai leis taikyti selektyvumo principą, ir geriau pagrįsti siūlomą tiesioginį fondo valdymą. Atsižvelgiant į valdybos rekomendacijas poveikio vertinimo ataskaita buvo atitinkamai pataikyta. Poveikio vertinimo 3.2.1 skirsnis buvo visiškai atnaujintas pagal pirmąją rekomendaciją. Pataisyta 2.4 skirsnio formuluotė – dabar geriau paaiškinta, kaip civilinių paraiškų atveju skiriasi Europos gynybos fondo ir specialiosios programos, kuria įgyvendinama programa „Horizontas Europa“, taikymas. Siekiant geriau paaiškinti įvairių galimybių skirtumus ir privalumus bei trūkumus, buvo pakoreguota 4.1 skirsnio formuluotė, taip pat pataisytas galimybių vertinimas 4.2 skirsnyje – aptarta galimybė kai kurias priemones atskirais atvejais ir jei įmanoma įgyvendinti vadovaujantis 3 galimybės logika. Galiausiai 4.1.1 skirsnyje pateikiama speciali formuluotė, kuria pagrindžiamas tiesioginio valdymo būdas.

³ https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/GoP_report.pdf

⁴ https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/GoP_report.pdf

Poveikio vertinimo ataskaitoje paaiškinamos problemos ir problemų priežastys, dėl kurių Komisija pasiūlė iniciatyvą. Tai susiję su nacionalinių gynybos biudžetų mažinimu ir nekoordinuojamais pirkimais, dėl ko mažėja jų efektyvumas, o gynybos įrangos prieinamumas iki kritinio lygio. Ataskaitoje taip pat nustatyta, kad problemų kelia inovacijų trūkumas gynybos srityje ir kad sumažėjęs bendradarbiavimas gynybos srityje gynybos srityje MTTP ir įrangos sektoriuose mažina Sąjungos gebėjimą kurti naujas gynybos technologijas ir sistemas. Dėl suskaidytos paklausos neveiksmingai organizuojama ir pasiūla, be kita ko, atsiranda reikšmingo dubliavimosi, gamyba vykdoma mažu mastu, o pramoninio tiekimo grandinės dažniausiai kuriamos nacionaliniu pagrindu. Dėl to sumažėjo gynybos įrangos sąveikumas ir nebuvo išnaudotos masto ekonomijos galimybės.

Ataskaitoje teigiama, kad Fondas padės ištaisyti padėtį – 13 mlrd. EUR skirs bendriems gynybos srityje moksliniams tyrimams ir gebėjimų ugdymui, ir dėl to Sąjunga taps viena didžiausių investuotojų į gynybos srityje mokslinius tyrimus ES ir atliks katalizatoriaus vaidmenį, pavienius finansavimo projektus nukreipdama į ES bendrus technologinės plėtros projektus, kurie vykdomi pagal bendrus techninius reikalavimus ir kuriais įgyvendinami ES prioritetai.

Ataskaitoje įvertintos trys galimybės, susijusios su fondo struktūra ir įgyvendinimo mechanizmais, kurie leistų optimaliai spręsti problemas.

- 1 galimybė – išlaikyti dvi dabar taikomas atskiras bandymų programas pagal 2014–2020 m. daugiamečią finansinę programą, tačiau išlaidų lygis padidėjo daugiau kaip šešis kartus;
- 2 galimybė – numatyti papildomų lankstumo ir supaprastinimo priemonių. Vienas fondas leistų integruotai planuoti tiek mokslinius tyrimus, tiek technologinę plėtrą, ir būtų taikomos suderintos dalyvavimo taisyklės. 2 galimybė atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių susirūpinimą, kad taikant metodą pagal pagrindinę scenarijų netiesioginių sąnaudų finansavimo lygis yra per žemas. Reikėtų atsižvelgti į specifines sektoriaus ypatybes, įskaitant priklausomybę nuo vienintelio pirkėjo ir svarbius apribojimus, taikomus norint rinkoje komerciniais tikslais panaudoti gynybos srityje MTTP rezultatus. Pagal 2 galimybę būtų užtikrintas lankstumas, kuris leistų padengti daugiau netiesioginių išlaidų. Be to, būtų numatyta supaprastinimo priemonių, pavyzdžiui, fiksuotųjų sumų dotacijos; ir
- 3 galimybė – nustatyti griežtesnius reikalavimus, t. y. dabartinę sistemą, grindžiamą paskatomis ir lengvatomis, pakeisti labiau normine sistema, pagal kurią nustatytos problemos būtų šalinamos taikant labiau intervenciniu būdu, siekiant greitesnio rezultato. Toks norminis požiūris taip pat kelia nemažų pavojų, ypač lėšų panaudojimo prasme, o tai gali riboti Fondo pajėgumą siekti tikslų.

Palyginus galimybes, ataskaitoje rekomenduojama rinktis 2 galimybę, nes ji užtikrintų didžiausią sinergiją ir užtikrinama paprastesnė sistema, o paskatomis grindžiamas metodas yra mažiau rizikingas, nei pagal 3 galimybę siūlomas norminis metodas. 2 galimybė – geriausias būdas užtikrinti, kad fondas:

- skatintų Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės integraciją ir stiprintų jos konkurencingumą pasauliniu mastu;

- teiktų paramą kuriant Sąjungos gynybos srities produktus ir vykdant technologinę plėtrą skatindama MTTP bendradarbiavimo programas pagrindinėse gynybos technologijų srityse; tokiu atveju būtų vykdomos papildomos bendros gynybos investicijų srityje programos, kuriomis būtų atsižvelgiama į būsimus valstybių narių pajėgumų poreikius ir vykdant glaudesnę bendradarbiavimą stiprinamas būsimų pajėgumų plėtojimas; ir
 - sukurtų ES pridėtinę vertę, nes galėtų (nepakeisdamas nacionalinių pastangų) koordinuoti įvairių suinteresuotųjų subjektų – nuo gynybos ministerijų (kaip išskirtinių klientų) iki gynybos pramonės atstovų (kaip vienintelių gynybos produktų tiekėjų) – veiklą ir užtikrinti, kad jos rezultatai būtų naudingi visiems.
- **Supaprastinimas ir lankstumas**

Integruotasis metodas. Iš Europos gynybos fondo, aprėpiančio mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, galima teikti integruotą paramą, kai remiami projektai papildo vienas kitą, t. y. išvengiant rezultatų praradimo dėl nutrauktos paramos tolesnei plėtrai ir technologijų testavimui. Taip bus padidintas Sąjungos lėšomis remiamų produktų ir technologijų naudojimas. Be to, integruotas, lankstesnis fondas sudarys sąlygas prireikus teikti naujų formų paramą, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus. Taip bus galima nustatyti rinkos sprendimus, kurie yra ekonomiškai naudingiausi, ir leis patenkinti Sąjungos gynybos srities mokslinių tyrimų ir technologinės plėtos poreikius.

Atsižvelgimas į MTTP gynybos sektoriuje specifiką. Europos gynybos fondo forma ir struktūra nustatyta remiantis patirtimi, įgyta vykdant parengiamuosius veiksmus gynybos srities mokslinių tyrimų srityje, ir Europos gynybos pramonės plėtos programos reglamento pasiūlymu, suinteresuotųjų šalių atsiliepimais ir poveikio vertinimo išvadomis, ypač sektoriaus, kuriame valstybės narės ir asocijuotosios šalys paprastai finansuoja visas MTTP išlaidas, atsižvelgiant į MTTP rezultatų naudojimo apribojimus. Gynybos fondas suteikia reikiamą lankstumą, kad būtų galima geriau padengti netiesiogines išlaidas, o taip pat numatomos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad nebūtų išmokamos per didelės kompensacijos.

Technologinės plėtos etapu įgyvendinami Fondo veiksmai yra glaudžiai susiję su valstybių narių planavimo ir įsigijimo strategijomis bei procedūromis, įskaitant jų finansinius įnašus į tarptautinės ginkluotės projektus. Todėl svarbu, kad valstybės narės, taikydamos komitologijos taisykles, dalyvautų priimant sprendimus dėl technologinės plėtos veiksmų.

Prototipų kūrimo ir tolesnių technologinės plėtos etapų veiksmų finansavimo norma bus mažesnė už kitų veiksmų, iki prototipo kūrimo etapo, finansavimo normas. Taip bus sukurtos tinkamos paskatos remti bendradarbiavimo kuriant prototipus projektus, atsižvelgiant į labai svarbų valstybių narių šios srities finansavimo aspektą.

Taisyklėse dėl dalyvavimo Europos gynybos fonde bus atsižvelgta į gynybos sektoriaus ypatumus, visų pirma į didelę būtinybę užtikrinti informacijos saugumą, veiksmų rezultatų valdymą ir kt.

Ypatingas dėmesys bus skiriamas užtikrinti tinkamam mažųjų įmonių dalyvavimui, taikant didesnes finansavimo normas siekiant paskatinti bendradarbiavimo projektuose dalyvauti mažąsias ir vidutines įmones iš skirtingų valstybių.

Plačiai naudojant rezultatais grindžiamas priemonės (vienkartinės išmokos ir fiksuoto dydžio dotacijas) bus galima išvengti tinkamų finansuoti išlaidų *ex post* apskaitos kontrolės ir galimai sudėtingo kontrolės proceso (patikimumo patikrinimas). Visų pirma, kai Sąjunga papildė nedidelę dalį valstybių narių jau patvirtinto preliminarus biudžeto (parama prototipų kūrimui), Sąjungos dotacija bus vienkartinė išmoka, išmokėta pagal valstybių narių patvirtintus rezultatus. Paprastai Sąjungos išmoka turi būti mokama pateikus rezultatus. Tai palengvins fondo valdymą, sumažins valdymo sąnaudas ir sumažins klaidų lygį.

Komisija įgyvendins Europos gynybos fondą tiesioginio valdymo būdu, kad kuo labiau padidėtų galutinių rezultatų veiksmingumas ir efektyvumas. Valstybės narės aktyviai dalyvaus įgyvendinant Europos gynybos fondą.

- **Pagrindinės teisės**

Didinant ES piliečių saugumą užtikrinama jų pagrindinių teisių apsauga.

Finansuojami bus veiksmai, atitinkantys Sąjungos įsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, o visas finansavimo paraiškas tikrins etikos ekspertai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomas 2021–2027 m. biudžetas yra 13 000 000 000 EUR (dabartinėmis kainomis), iš kurių:

- 4 100 000 000 EUR – mokslinių tyrimų veiksmams;
- 8 900 000 000 EUR – technologinės plėtros veiksmams.

Poveikis daugiametei finansinei programai reikiamo biudžeto ir žmogiškųjų išteklių požiūriu aptartas prie pasiūlymo pridedamoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimą ir ataskaitų teikimo tvarka**

Finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje nurodytos lėšos, kurių Komisijos padaliniais reikia Fondui įgyvendinti. Jei išlaidų efektyvumas patvirtinamas atlikus sąnaudų ir naudos analizę, Fondą gali valdyti Komisijos vykdomoji įstaiga.

Siekiant palengvinti veiksmingumo ataskaitų teikimą ir vertinimą, siūloma stebėsenos sistema. Rezultatai taps žinomi palaipsniui. Bus renkami šie stebėsenos duomenys:

- pradiniai rodikliai (pvz., projektų skaičius ir rūšys) ankstyvaisiais metais;
- įgyvendinimo pažangos rodikliai įpusėjus programavimo laikotarpiui (ir priklausomai nuo projektų trukmės);
- rezultatų rodikliai (pvz., vėlesni valstybių narių viešieji pirkimai ir patentai) vėlesniais Fondo veiklos metais.

Vertinimas bus atliekamas vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo⁵, kuriuo trys institucijos patvirtino, kad galiojančių teisės aktų ir politikos vertinimas turėtų būti tolesnių veiksmų galimybių vertinimo pagrindas, 22 ir 23 punktais. Programos poveikis vietos lygmeniu bus vertinamas remiantis programos rodikliais ir siektinomis reikšmėmis ir išsamia programos aktualumo, rezultatyvumo, veiksmingumo, ES pridėtinės vertės ir nuoseklumo su kitomis ES politikos sritimis analize. Taip pat bus įtraukiama įgytos patirties pavyzdžių, kad būtų galima nustatyti trūkumus, problemas ar tolesnio veiksmų ar jų rezultatų tobulinimo potencialą ir kad būtų galima kiek įmanoma padidinti jų panaudojimą ar poveikį.

Kai tik bus gauta pakankamai informacijos ir ne vėliau kaip per ketverius metus nuo įgyvendinimo pradžios, bus atliktas Fondo veiklos tarpinis vertinimas, kartu su parengiamųjų gynybos srities mokslinių tyrimų veiksmų ir Europos gynybos pramonės plėtros programos *ex post* vertinimu.

Įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje, kai bus baigti dauguma projektų, Komisija atliks galutinį vertinimą.

Klimato aspekto integravimas

Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos numatytas platesnio užmojo klimato aspekto integravimo į visas ES programas tikslas – kad klimato politikos tikslams pasiekti būtų skiriama 25 proc. ES išlaidų. Fondo indėlis siekiant šio bendro tikslo bus stebimas tinkamu suskirstymo lygmeniu pasitelkus ES klimato srities rodiklių sistemą, įskaitant tikslesnių metodikų taikymą, jei tokių yra. Rengiant metinio biudžeto projektą, Komisija toliau kasmet teiks informaciją apie įsipareigojimų asignavimus.

Kad Europos gynybos fondo potencialas siekiant klimato tikslų būtų visapusiškai išnaudotas, Komisija, rengdama, įgyvendindama, peržiūrėdama ir vertindama Fondo veiklą, sieks nustatyti, kokių veiksmų reikėtų imtis.

• Taikymo pradžios data

Šiame pasiūlyme numatyta taikymo pradžios data – 2021 m. sausio 1 d.

⁵ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros, OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 173 straipsnio 3 dalį, 182 straipsnio 4 dalį, 183 straipsnį ir 188 straipsnio antrą pastraipą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2016 m. lapkričio 30 d. priimtame Europos gynybos veiksmų plane Komisija įsipareigojo papildyti, mobilizuoti ir konsoliduoti valstybių narių pastangas bendradarbiauti, dedamas plėtojant gynybos technologinius ir pramoninius pajėgumus siekiant reaguoti į saugumo uždavinius ir skatinti konkurencingą, novatorišką ir efektyvią Europos gynybos pramonę. Ji visų pirma pasiūlė sukurti Europos gynybos fondą (toliau – Fondas), skirtą paremti investicijoms į bendrus mokslinius tyrimus ir bendrą gynybos produktų ir technologijų plėtrą, taip skatinant sinergiją ir ekonomiškumą, ir skatinti valstybes nares drauge įsigyti ir prižiūrėti savo gynybos įrangą. Šio fondo lėšos papildytų šiuo tikslu jau skiriamas nacionalines lėšas ir turėtų būti priemonė skatinti valstybes nares bendradarbiauti ir daugiau investuoti į gynybą. Fondo lėšomis turėtų būti remiamas bendradarbiavimas per visą gynybos produktų ir technologijų ciklą;
- (2) Fondas padėtų sukurti stiprią, konkurencingą ir novatorišką gynybos pramonės ir technologijų bazę ir papildytų Sąjungos iniciatyvas, kuriomis siekiama sukurti integruotą Europos gynybos rinką, ypač 2009 m. priimtas dvi direktyvas⁶ dėl viešųjų pirkimų ir produktų siuntimo ES gynybos sektoriuje.
- (3) laikantis integruoto požiūrio ir siekiant prisidėti prie Sąjungos gynybos pramonės konkurencingumo ir inovacijų pajėgumų didinimo, reikėtų įsteigti Europos gynybos fondą.

⁶ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo (OL L 146, 2009 6 10, p. 1). Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo (OL L 216, 2009 8 20, p. 76).

Fondo tikslas turėtų būti didinti Sąjungos gynybos pramonės konkurencingumą, novatoriškumą, veiksmingumą ir autonomiją ir prisidėti prie Sąjungos strateginės autonomijos remiant tarpvalstybinį valstybių narių ir įmonių, mokslinių tyrimų centrų, nacionalinių administracijų, tarptautinių organizacijų ir universitetų bendradarbiavimą mokslinių tyrimų ir gynybos produktų bei technologijų kūrimo etapu. Siekiant inovacinių sprendimų ir atviros vidaus rinkos, fondas turėtų remti tarpvalstybinį mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) ir vidutinės kapitalizacijos įmonių dalyvavimą gynybos sektoriaus projektuose;

- (4) mokslinių tyrimų etapas – labai svarbus elementas, nes jis padeda užtikrinti Europos pramonės pajėgumą ir Europos pramonės savarankišką gebėjimą kurti gynybos produktus ir valstybių narių, kaip gynybos produktų galutinių vartotojų, nepriklausomumą. Susietas su gynybos pajėgumų plėtojimu, mokslinių tyrimų etapas gali kelti nemažą riziką, visų pirma susijusią su technologijų nebrandumu ir veikimo trikdžiais. technologinės plėtros etapas, kuris eina po mokslinių tyrimų ir technologijų etapo, taip pat susijęs su didele rizika ir sąnaudomis, dėl kurių kyla kliūčių toliau panaudoti mokslinių tyrimų rezultatus ir daromas neigiamas poveikis Sąjungos gynybos pramonės konkurencingumui ir novatoriškumui;
- (5) Fondo lėšomis neturėtų būti remiami išimtinai pagrindiniai moksliniai tyrimai – jie turėtų būti remiami pagal kitas programas, tačiau jis gali apimti į gynybą orientuotus pagrindinius mokslinius tyrimus, kurių pagrindu gali būti sukurtas sprendimas, padėsiantis spręsti jau nustatytas arba tikėtinas problemas ar galimybes;
- (6) Fondo lėšomis galėtų būti remiami veiksmai, susiję tiek su naujais, tiek su atnaujintais esamais produktais ir technologijomis, jei neasocijuotos trečiosios šalys arba neasocijuotų trečiųjų šalių subjektai netaiko apribojimų naudoti pirminę informaciją, reikalingą atnaujinimo veiksmui atlikti. turėtų būti reikalaujama, kad teikdami paraišką dėl Sąjungos finansavimo juridiniai asmenys pateiktų informaciją, kuri įrodytų, jog apribojimų nėra. Tokios informacijos nepateikus Sąjungos finansavimas neturėtų būti teikiamas;
- (7) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos ir jos valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinant šį reglamentą, veiksams, susijusiems su produktais ar technologijomis, kurių naudojimas, plėtojimas ar gamyba yra draudžiami pagal tarptautinę teisę, Fondo finansavimas turėtų nebūti skiriamas. Šiuo atžvilgiu veiksmų, kuriais plėtojami nauji gynybos produktai ar technologijos, pavyzdžiui, specialiai sukurti suduoti mirtinus smūgius, kai netaikoma žmogaus vykdoma kontrolė sprendimams dėl jų panaudojimo, tinkamumas finansuoti taip pat turėtų priklausyti nuo tarptautinės teisės pokyčių;
- (8) tai, kad yra sudėtinga susitarti dėl konsoliduotos gynybos pajėgumų reikalavimų ir bendrų techninių specifikacijų arba standartų, trukdo tarpvalstybiniam valstybių narių ir skirtingose valstybėse narėse įsikūrusių juridinių asmenų bendradarbiavimui. Kadangi tokių reikalavimų, specifikacijų ir standartų nėra, padidėjo gynybos sektoriaus susiskaidymas, techninis sudėtingumas, pailgėjo terminai ir išaugo sąnaudos, taip pat sumažėjo sąveikumas. Susitarimas dėl bendrų techninių specifikacijų turėtų būti būtina sąlyga, jei veiksams reikalingas aukštesnio lygmens technologinis parengtumas. Valstybių narių veiksmai, kuriais siekiama padėti nustatyti bendrus gynybos pajėgumų reikalavimus ir atlikti juos pagrindžiančius tyrimus, taip pat padėti parengti bendrą techninių specifikacijų arba standartų apibrėžtį, taip pat turėtų būti tinkami finansuoti Fondo lėšomis;
- (9) kadangi Fondo tikslas – remti Sąjungos gynybos pramonės konkurencingumą ir inovacijas pritraukiant ir papildant bendrą gynybos mokslinių tyrimų ir technologijų veiklą ir sumažinus bendrų projektų technologinės plėtros etapo riziką, veiksmai, susiję su gynybos produktų ar technologijų moksliniais tyrimais ir kūrimu, turėtų būti tinkami finansuoti. Tai taip pat bus taikoma esamų gynybos produktų ir technologijų naujinimui. taip pat jų sąveikumo užtikrinimui;

- (10) atsižvelgiant į tai, kad Fondas pirmiausia siekia stiprinti skirtingų valstybių narių juridinių asmenų bendradarbiavimą visoje Europoje, veiksmas turėtų būti tinkamas finansuoti, tik jei bendradarbiavimo pagrindu jį vykdyti imasi bent trys juridiniai asmenys, įsisteigę bent trijose skirtingose valstybėse narėse ir (arba) asocijuotosiose šalyse. Bent trys iš šių teisinius reikalavimus atitinkančių subjektų, įsisteigusių bent dviejose skirtingose valstybėse narėse ir (arba) asocijuotosiose šalyse, turėtų nebūti faktiškai tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojami to paties subjekto ir turi nebūti kontroliuojami vieni kitų. Siekdamas paskatinti valstybių narių bendradarbiavimą fondas gali remti bendrus ikiprekybinius viešuosius pirkimus;
- (11) remiantis [nuoroda turės būti atitinkamai atnaujinta atsižvelgiant į naująjį UŠT sprendimą: pagal Tarybos sprendimo 2013/755/ES⁷ 94 straipsnį] užjūrio šalyse bei teritorijose (toliau – UŠT) įsisteigę asmenys ir subjektai atitinka reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Fondo taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama UŠT yra susijusi;
- (12) kadangi fondo tikslas – didinti Sąjungos gynybos pramonės konkurencingumą, veiksmingumą ir autonomiją, parama iš esmės turėtų būti skiriama tik Sąjungoje arba asocijuotosiose šalyse įsteigtiems subjektams, kurių nekontroliuoja neasocijuotos trečiosios šalys arba neasocijuotos trečiosios valstybės subjektai. Be to, siekiant užtikrinti esminių Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesų apsaugą, infrastruktūrą, patalpas, turtas ir išteklius, kuriais naudojasi gavėjai ir subrangovai vykdydami iš Fondo finansuojamus veiksmus, turėtų nebūti neasocijuotų trečiųjų valstybių teritorijoje;
- (13) tam tikromis aplinkybėmis, jei tai būtina veiksmo tikslams pasiekti, turėtų būti leidžiama nukrypti nuo principo, kad gavėjai ir jų subrangovai neturėtų būti kontroliuojami neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotų trečiųjų valstybių subjektų. Tuo požiūriu Sąjungoje įsteigti juridiniai asmenys, kuriuos kontroliuoja neasocijuotoji trečioji valstybė arba neasocijuotasis trečiosios valstybės subjektas, gali atitikti reikalavimus, jei tenkinamos atitinkamos ir griežtos sąlygos, susijusios su Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesais. Tokių subjektų dalyvavimas neturėtų prieštarauti Fondo tikslams. Pareiškėjai turėtų pateikti visą atitinkamą informaciją apie infrastruktūrą, patalpas, turtą ir išteklius, kuriais bus naudojamosi įgyvendinant veiksmą;
- (14) jei konsorciumas nori dalyvauti finansuoti tinkamame veiksmo ir Sąjungos finansinė parama teikiama dotacijos forma, konsorciumas turėtų paskirti vieną iš savo narių koordinatoriumi, kuris bus pagrindinis asmuo ryšiams;
- (15) jei iš Fondo remiamam technologinės plėtros veiksmui vadovauja valstybių narių arba asocijuotųjų valstybių paskirtas projekto vadovas, Komisija, prieš atlikdama mokėjimą gavėjui, turėtų informuoti projekto vadovą, kad jis galėtų užtikrinti, kad gavėjai laikytųsi nustatytų terminų. Tam tikromis aplinkybėmis projekto vadovas galėtų pateikti Komisijai savo pastabas apie pažangą vykdant veiksmą, kad Komisija galėtų patvirtinti, ar įvykdytos mokėjimo sąlygos;
- (16) siekiant užtikrinti, kad finansuojami veiksmai būtų finansiškai perspektyvūs, paramos gavėjai turi įrodyti, kad Sąjungos lėšomis nedengiamos veiklos išlaidos dengiamos kitais finansavimo būdais;

⁷ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

- (17) valstybės narės turėtų galėti pasinaudoti skirtingų rūšių finansiniais susitarimais, kurie leistų bendrai kurti ir įsigyti gynybos pajėgumus. Komisijos parengtą finansinių priemonių rinkinį turėtų sudaryti įvairių rūšių priemonės, kuriomis valstybės narės galės naudotis bendradarbiaujamojo plėtojimo ir viešųjų pirkimų finansavimo uždaviniams spręsti. Taikant tokias finansines priemones būtų galima toliau skatinti kurti bendrus gynybos projektus ir didinti gynybos išlaidų veiksmingumą, be kita ko, vykdant projektus, remiamus Europos gynybos fondo lėšomis;
- (18) dėl gynybos pramonės ypatumų, kai paklausa lemia beveik vien tik valstybės narės ir asocijuotosios šalys, kurios taip pat kontroliuoja visą su gynyba susijusių produktų ir technologijų įsigijimą, įskaitant jų eksportą, gynybos sektoriaus veikla yra unikali ir neatitinka tradicinių taisyklių ir verslo modelių, pagal kuriuos veikia tradiciškesnės rinkos. Todėl pramonė negali pati rimčiau finansuoti gynybos srities mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (MTTP) projektų, ir paprastai valstybės narės bei asocijuotosios šalys padengia visas MTTP išlaidas. Siekiant fondo tikslų, visų pirma skatinti skirtingų valstybių narių ir asocijuotųjų šalių įmonių bendradarbiavimą, taip pat atsižvelgiant į gynybos sektoriaus specifiką, turėtų būti galima padengti net visas reikalavimus atitinkančias išlaidas, jei veiksmai įgyvendinami prieš prototipų kūrimo etapą;
- (19) prototipo kūrimo etapas yra esminis etapas, per kurį valstybės narės arba asocijuotosios šalys paprastai sprendžia dėl savo konsoliduotų investicijų ir pradeda savo būsimų gynybos produktų ar technologijų įsigijimo procesą. todėl būtent šiuo etapu valstybės narės ir asocijuotosios šalys susitaria dėl būtinų išpareigojimų, įskaitant projekto išlaidų pasidalijimą ir atsakomybę už juos. Siekiant užtikrinti jų išpareigojimo patikimumą, Sąjungos finansinė parama iš Fondo paprastai neturėtų viršyti 20 proc. tinkamų finansuoti išlaidų;
- (20) jei veiksmai nėra susiję su prototipo kūrimo etapu, turėtų būti numatytas finansavimas iki 80 proc. Vykdamas šiuos veiksmus, kurie patenka į baigiamąjį produkto ir technologijos kūrimo etapą, vis dar gali būti patiriama didelių išlaidų;
- (21) gynybos sektoriaus suinteresuotosios šalys patiria specifinių netiesioginių išlaidų, pavyzdžiui, saugumo srityje. Be to, suinteresuotosios šalys veikia specifinėje rinkoje, kurioje, jei nėra pirkėjų paklausos, jos negali susigrąžinti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros išlaidų, kaip civiliniame sektoriuje. Todėl yra pagrįsta leisti taikyti 25 proc. fiksuotąją normą, taip pat numatyti galimybę projektų atveju atlyginti netiesiogines išlaidas, kurios apskaičiuojamos pagal įprastus paramos gavėjų išlaidų apskaitos metodus, jei tokie metodai pripažįstami jų nacionalinės valdžios institucijų pagal panašias nacionalines finansavimo schemas, apie kurias yra pranešta Komisijai. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų darbo programoje arba kvietime teikti pasiūlymus pagrįsti savo sprendimą pripažinti netiesiogines išlaidas, viršijančias 25 proc. fiksuotąją sumą, tinkamomis finansuoti;
- (22) siekiant užtikrinti, kad finansuojamais veiksmais būtų prisidedama prie Europos gynybos pramonės konkurencingumo ir veiksmingumo, svarbu, kad valstybės narės jau ketina bendrai vykdyti galutinių produktų įsigijimą arba naudoti technologijas, visų pirma vykdydamos bendrus tarpvalstybinius viešuosius pirkimus, kai valstybės narės kartu organizuoja viešųjų pirkimų procedūras, visų pirma naudodamosi centrinės perkančiosios organizacijos paslaugomis;
- (23) inovacijų ir technologinę plėtrą Sąjungos gynybos pramonėje turėtų būti skatinama paisant Sąjungos saugumo ir gynybos interesus. Atitinkamai, veiksmo indėlis užtikrinant šiuos interesus ir įgyvendinant gynybos srities mokslinių tyrimų ir pajėgumų prioritetus, dėl kurių bendrai susitarė valstybės narės, turėtų būti laikomas vienu iš paramos skyrimo kriterijų. bendros gynybos srities mokslinių tyrimų ir pajėgumų trūkumai Sąjungoje įvardyti bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) sistemoje, visų pirma vykdant bendrą strateginę mokslinių tyrimų

darbotvarkę ir Pajėgumų plėtojimo planą. Kitais Sąjungos procesais, kaip antai Koordinuota metinė gynybos peržiūra ir nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas, bus remiamas atitinkamų prioritetų įgyvendinimas nustatant ir įgyvendinant glaudesnio bendradarbiavimo galimybes, kad būtų pasiektas ES užmojų mastas saugumo ir gynybos srityje. Kai tinka, taip pat galima atsižvelgti į regioninius ir tarptautinius prioritetus, įskaitant prioritetus, nustatytus bendradarbiaujant su Šiaurės Atlanto sutarties organizacija, su sąlyga, kad jie atitinka Sąjungos prioritetus ir netrukdo bet kuriai valstybei narei ar asocijuotajai šaliai dalyvauti, taip pat atsižvelgiant į tai, kad reikėtų vengti nereikalingo dubliavimosi;

- (24) tinkamais finansuoti veiksmams, plėtojama vykdant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO) pagal institucinę Sąjungos sistemą, būtų užtikrinamas aktyvesnis nuolatinis juridinių asmenų skirtingose valstybėse narėse bendradarbiavimas ir taip būtų tiesiogiai padedama siekti Fondo tikslų. Jei tokie projektai būtų atrinkti, jiems turėtų būti galima taikyti didesnę finansavimo normą;
- (25) Komisija atsižvelgs į kitą pagal bendrąją programą „Horizontas Europa“ finansuojamą veiklą, siekdama išvengti nereikalingo dubliavimosi ir užtikrinti sinerginį ryšį tarp civilinių ir gynybos mokslinių tyrimų;
- (26) kibernetinio saugumo ir kibernetinės gynybos uždaviniai tampa vis svarbesni, todėl Komisija ir vyriausioji įgaliotinė pripažino, kad reikia užtikrinti kibernetinės gynybos veiksmų sinergiją vykdant Fondo veiklą ir Sąjungos kibernetinio saugumo srities iniciatyvas, kaip antai paskelbtas bendrame komunikate dėl kibernetinio saugumo. Civilinių ir gynybos aspektų sinergijos kibernetinio saugumo srityje visų pirma turėtų siekti kietinamas sukurti Europos kibernetinio saugumo mokslinių tyrimų ir kompetencijos centras. Jis galėtų aktyviai remti valstybes nares ir kitus susijusius subjektus teikdamas konsultacijas, dalydamasis patirtimi ir sudarydamas palankias sąlygas bendradarbiauti vykdant projektus ir veiksmus, taip pat, jei veiksmai vykdomi Europos gynybos fondo lėšomis, valstybių narių prašymu veikdamas kaip projekto vadovas;
- (27) turėtų būti užtikrintas integruotas metodas, sujungiant veiklą, kuriai taikomi Komisijos pradėti parengiamieji gynybos srities tyrimų veiksmai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/... (toliau – Finansinis reglamentas) [58 straipsnio 2 dalies b punkte], ir Europos gynybos pramonės plėtros programoje, nustatytoje Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr...., ir suderintos dalyvavimo sąlygos, kad būtų sukurtas nuoseklesnis priemonių rinkinys, leisiantis padidinti novatoriškumo, bendradarbiavimo ir ekonominį poveikį ir išvengti nereikalingo dubliavimosi ir susiskaidymo. Taikant šį integruotą metodą Fondas taip pat padėtų geriau panaudoti gynybos srities mokslinių tyrimų rezultatus, užpildydamas spragą tarp mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, atsižvelgdamas į gynybos sektoriaus ypatumus ir skatindamas visų formų inovacijas, įskaitant radikalias inovacijas, kurių atveju turėtų būti priimtinas ir neigiamas rezultatas;
- (28) Fondo politikos tikslų taip pat bus siekiama pasitelkiant „InvestEU“ fondo atitinkamų politikos sričių [...] finansines priemones ir biudžeto garantijas;
- (29) finansine parama turėtų būti proporcingai naudojama tokioms problemoms kaip rinkos nepakankamumas arba nepakankamos investicijos spręsti, o veiksmams neturėtų būti dubliuojamas ar išstumiamas privatusis finansavimas arba iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje. Veiksmai turėtų suteikti aiškią Europos pridėtinę vertę;
- (30) šiame reglamente nustatytos finansavimo rūšys ir įgyvendinimo būdai turėtų būti pasirenkami remiantis tuo, ar jais galima pasiekti konkrečių veiksmų tikslų ir rezultatų, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės išlaidas, administracinę našą ir numatomą reikalavimų nesilaikymo riziką. Be kita ko, reikėtų apsvarstyti galimybę naudoti vienkartinės išmokas, fiksuotąsias normas ir

vieneto įkainius, taip pat su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip nurodyta Finansinio reglamento [125 straipsnio 1 dalyje];

- (31) atsižvelgdama į fondo tikslus Komisija turėtų parengti metinę arba daugiametę darbo programą. Komisijai rengti darbo programą turėtų padėti valstybių narių komitetas, siekiant pasinaudoti Europos gynybos agentūros patirtimi gynybos sektoriui, jai komitete bus suteiktas stebėtojos statusas. Atsižvelgiant į gynybos srities ypatumus, valstybių narių komitetui taip pat turėtų padėti Europos išorės veiksmų tarnyba;
- (32) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl darbo programos priėmimo ir finansavimo atrinktiems technologinės plėtros veiksams skyrimo. Visų pirma įgyvendinant plėtros veiksmus turėtų būti atsižvelgiama į gynybos sektoriaus ypatumus, visų pirma į valstybių narių ir (arba) asocijuotųjų šalių atsakomybę planavimo ir pirkimo procese. Šiais įgyvendinimo įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁸;
- (33) kad būtų remiama atvira vidaus rinka, turėtų būti skatinamas tarpvalstybinių MVI ir vidutinės kapitalizacijos įmonių – kaip konsorcių narių arba kaip subrangovų – dalyvavimas;
- (34) kad Fondas sėkmingai veiktų, Komisija turėtų stengtis palaikyti dialogą su valstybėmis narėmis ir pramonės atstovais;
- (35) šiuo reglamentu nustatomas Europos gynybos fondo finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai metinės biudžeto procedūros metu turi būti svarbiausia orientacinė suma pagal naują Tarpinstitucinį Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo⁹;
- (36) Jei nenurodyta kitaip, fondui taikomas Finansinis reglamentas. Jame nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, finansine parama, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis;
- (37) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Šiomis Finansiniame reglamente nustatytais taisyklėmis visų pirma reglamentuojama biudžeto nustatymo ir įgyvendinimo dotacijomis, viešaisiais pirkimais, apdovanojimais ir netiesioginiu vykdymu procedūra ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Pagal SESV 322 straipsnį priimtos taisyklės taip pat yra susijusios su Sąjungos biudžeto apsauga esant visuotinių teisinės valstybės principo taikymo valstybėse narėse trūkumų, nes teisinės valstybės principo laikymasis – būtina patikimo finansų valdymo ir veiksmingo ES finansavimo sąlyga;
- (38) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹⁰, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2988/95¹¹, Tarybos reglamentą

⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁹ *Atnaujinti nuorodą:* OL C 373, 2013 12 20, p. 1. Šį susitarimą galima rasti adresu http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.LIT&toc=OJ:C:2013:373:TOC

¹⁰ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

(Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹² ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939¹³ Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiantį sukčiavimą ir kitas nusikalstamas veikas, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹⁴, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiaudamas siekti apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

- (39) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, gali dalyvauti Sąjungos programose pagal EEE susitarime nustatytą bendradarbiavimo sistemą, pagal kurią dalyvavimas įgyvendinant šias programas nustatomas pagal tą susitarimą priimamą sprendimu. Tam, kad šiuo reglamentu būtų suteiktos reikiamos teisės ir prieiga atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo atitinkamus įgaliojimus, turėtų būti įtraukta konkreti nuostata;
- (40) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 punktais, šį reglamentą reikia vertinti remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėjimo reikalavimus, kartu išvengiant pernelyg didelio reglamentavimo ir administracinės naštos, visų pirma tenkančios valstybėms narėms. Kai tinkama, tokie reikalavimai gali apimti išmatuojamus rodiklius, naudojamus kaip vietinio reglamento poveikio vertinimo pagrindas. Ne vėliau kaip po ketverių metų nuo Fondo veiklos pradžios Komisija turėtų atlikti tarpinį vertinimą, o galutinį vertinimą – Fondo įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje, ir išnagrinėti finansinę veiklą, t. y. finansinio įgyvendinimo rezultatus ir, kiek įmanoma tuo metu, rezultatus ir poveikį. Šioje ataskaitoje taip pat turėtų būti išnagrinėtas MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių tarpvalstybinis dalyvavimas Fondo lėšomis remiamuose projektuose, taip pat MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių dalyvavimas pasaulinėje vertės grandinėje. Komisija taip pat gali siūlyti šio reglamento pakeitimus, kuriais būtų atsižvelgta į galimus pokyčius vykdant Fondo veiklą;

¹¹ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

¹² 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

¹³ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

¹⁴ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

- (41) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu kovoti su klimato kaita, vadovaujantis Sąjungos įsipareigojimu įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir pasiekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, šis fondas padės integruoti klimato srities veiksmus į Sąjungos politiką ir prisidės prie siekio skirti 25 proc. ES biudžeto išlaidų veiklai, kuria siekiama klimato politikos tikslų. Rengiant ir įgyvendinant fondą bus nustatyti atitinkami veiksmai, kurie bus dar kartą vertinami atliekant laikotarpio vidurio vertinimą;
- (42) kadangi Fondo lėšomis remiami tik gynybos produktų ir technologijų moksliniai tyrimai ir technologinės plėtros etapai, Sąjunga iš esmės neturėtų turėti nuosavybės arba intelektualinės nuosavybės teisių (INT) į produktus ar technologijas, sukurtus vykdant finansuojamus veiksmus, nebent Sąjungos parama būtų teikiama vykdant viešuosius pirkimus. Tačiau kalbant apie mokslinių tyrimų veiklą, suinteresuotos valstybės narės ir asocijuotosios šalys turėtų turėti galimybę pasinaudoti finansuojamų veiksmų rezultatais ir dalyvauti tolesniuose bendruose technologinės plėtros procesuose, todėl nuo šio principo turėtų būti leidžiama nukrypti;
- (43) Sąjungos finansinė parama neturėtų daryti poveikio su gynyba susijusių produktų siuntimui Sąjungoje, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/43/EB¹⁵, bei produktų, įrangos ar technologijų eksportui;
- (44) naudojimasis slapta pirmine informacija arba leidimo neturinčių asmenų prieiga prie slaptų rezultatų, gautų vykdant mokslinių tyrimų projektus, gali daryti neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių interesams. Todėl slaptų duomenų ir įslaptintos informacijos tvarkymas turėtų būti reglamentuojamas visais atitinkamais Sąjungos teisės aktais, įskaitant institucijų vidaus taisykles, pavyzdžiui, Komisijos sprendimu (ES, Euratomas) 2015/444¹⁶;
- (45) siekiant galėti, kai manoma, kad tai būtina, papildyti arba iš dalies pakeisti poveikio trajektorijų rodiklius, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (46) Komisija turėtų valdyti Fondą deramai atsižvelgdama į konfidencialumo ir saugumo reikalavimus, visų pirma taikytinus įslaptintai ir neskelbtinai informacijai,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

¹⁵ 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo (OL L 146, 2009 6 10, p. 1).

¹⁶ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

I ANTRAŠTINĖ DALIS BENDROS MOKSLINIAMS TYRIMAMS IR TECHNOLOGINEI PLĖTRAI TAIKYTINOS NUOSTATOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis *Dalykas*

Šiuo reglamentu įsteigiamas Europos gynybos fondas (toliau – Fondas).

Jame nustatomi Fondo tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2 straipsnis *Apibrėžtys*

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) **derinimo operacija** – ES biudžeto lėšomis remiami veiksmai, įskaitant atliekamus derinimo priemonėmis pagal Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 punktą, kuriais negrąžintinos paramos formos ir (arba) ES biudžeto finansinės priemonės derinamos su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat komercinių finansų įstaigų ir investuotojų teikiamos grąžintinos paramos formomis;
- (2) **kontrolė** – gebėjimas tiesiogiai arba netiesiogiai daryti teisės subjektui lemiamą įtaką per vieną ar kelis tarpinius teisės subjektus;
- (3) **technologinės plėtros veiksmas** – bet koks technologinio plėtojimo etapu atliekamas gynybos veiklos srities veiksmas, susijęs su naujais produktais ar technologijomis arba jau sukurtų produktų ar technologijų naujinimu, išskyrus ginklų gamybą ar naudojimą;
- (4) **revoliucingoji gynybos technologija** – technologija, kurios taikymas gali iš esmės pakeisti gynybos reikalų koncepciją ir procesus;
- (5) **vykdomosios valdybos struktūros** – pagal nacionalinę teisę paskirta (-os) įstaiga (-os), kuriai (-ioms) suteikti įgaliojimai nustatyti teisės subjekto strategiją, tikslus ir bendrą kryptį ir kuri (-ios) prižiūri ir stebi vadovybės sprendimų priėmimą;
- (6) **teisės subjektas** – fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba juridinio asmens statuso neturintis subjektas pagal Finansinio reglamento [197 straipsnio 2 dalies c punktą];

- (7) **vidutinės kapitalizacijos įmonė** – įmonė, kuri nėra Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB¹⁷ apibrėžta labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė (MVĮ) ir kurios darbuotojų skaičius, apskaičiuotas pagal tos rekomendacijos priedo I antraštinės dalies 3, 4, 5 ir 6 straipsnius, neviršija 3 000;
- (8) **ikiprekybiniai viešieji pirkimai** – viešieji pirkimai, kurių objektas yra mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugos, kurios teikiamos rinkos sąlygomis dalijantis riziką bei naudą ir etapais vykdant konkurencingą technologinę plėtrą, ir kuriuose perkamos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugos yra aiškiai atskirtos nuo galutinių produktų platinimo komerciniu mastu;
- (9) **projekto vadovas** – perkančioji organizacija, įsikūrusi valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje ir valstybės narės ar asocijuotosios šalies arba valstybių narių ir (arba) asocijuotųjų šalių grupės įsteigta nuolat arba *ad hoc* pagrindu tarptautiniams ginkluotės projektams valdyti;
- (10) **gavėjas** – teisės subjektas, gaunantis finansavimą iš šio fondo;
- (11) **mokslinių tyrimų veikla** – bet koks mokslinių tyrimų veiklos veiksmas, kurį atliekant dėmesys sutelkiamas vien į pritaikymą gynybos tikslams;
- (12) **rezultatai** – bet kokio pavidalo ar pobūdžio materialus ar nematerialus veiksmo padarinys, pavyzdžiui, duomenys, praktinės žinios ar informacija, kuriuos galima apsaugoti arba ne, taip pat visos su jais susijusios teisės, įskaitant intelektinės nuosavybės teises;
- (13) **specialioji ataskaita** – specialus mokslinių tyrimų veiklos dokumentas, kuriame apibendrinami jos rezultatai, pateikiama išsami informacija apie mokslinio tyrimo pagrindinius principus, tikslus, faktinius pasiekimus, pagrindines savybes, atliktus bandymus, galimą naudą, galimą pritaikymą gynybos tikslams ir tikėtinus mokslinio tyrimo eksploatavimo būdus;
- (14) **sistemos prototipas** – produkto arba technologijos modelis, tinkamas įrodyti to produkto ar technologijos veikimą veikimo aplinkoje;
- (15) **trečioji valstybė** – valstybė, kuri nėra Sąjungos narė;
- (16) **neasocijuotoji trečioji valstybė** – trečioji valstybė, kuri pagal 5 straipsnį nėra asocijuotoji šalis;
- (17) **neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektas** – teisės subjektas, kuris yra įsikūręs neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba kurio vykdomosios valdybos struktūros yra neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

3 straipsnis *Fondo tikslai*

1. Bendrasis Fondo tikslas – didinti Europos gynybos pramonės konkurencingumą, veiksmingumą ir inovacinį pajėgumą, remiant bendradarbiaujamuosius veiksmus ir tarpvalstybinį teisės subjektų, įskaitant MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmones, bendradarbiavimą visoje Sąjungoje, taip pat skatinant geriau išnaudoti pramonės inovacijų

¹⁷ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

kūrimo, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros potencialą kiekviename pramoninio gyvavimo ciklo etape, ir vis tuo prisidėti prie Sąjungos strateginio savarankiškumo. Fondas taip pat turėtų prisidėti užtikrinant Sąjungos veiksmų laisvę ir jos savarankiškumą, ypač technologijų ir pramonės srityse.

2. Konkretūs Fondo tikslai yra šie:

- (a) remti bendradarbiaujamuosius mokslinių tyrimų projektus, galinčius stipriai padidinti būsimų pajėgumų veiksmingumą, siekiant skatinti kuo daugiau inovacijų ir diegti naujus produktus ir technologijas, įskaitant revoliucingąsias technologijas;
- (b) remti bendradarbiaujamuosius gynybos produktų ir technologijų plėtros projektus, atitinkančius gynybinės gebos prioritetus, dėl kurių valstybės narės bendrai susitarė formuodamos bendrą užsienio ir saugumo politiką, ir padėti didinti Sąjungos gynybos išlaidų veiksmingumą, siekti didesnės masto ekonomijos, sumažinti nereikalingo dubliavimo riziką ir apskritai sumažinti Sąjungos susiskaidymą gynybos produktų ir technologijų srityje. Galiausiai Fondas padės užtikrinti didesnę valstybių narių pajėgumų sąveikumą.

4 straipsnis

Biudžetas

1. Europos gynybos fondo veiklos įgyvendinimo 2021–2027 m. finansinis paketas yra 13 000 000 000 EUR dabartinėmis kainomis.
2. 1 dalyje nurodyta suma preliminariai paskirstoma taip:
 - (a) ne daugiau kaip 4 100 000 000 EUR – mokslinių tyrimų veiklai;
 - (b) ne daugiau kaip 8 900 000 000 EUR – technologinės plėtros veiksmams.
3. 1 dalyje nurodyta suma gali būti panaudota teikiant Fondo veiklai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę paramą, kaip antai parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas.
4. Iki 5 proc. 1 dalyje nurodyto finansinio paketo skiriama revoliucingosioms gynybos technologijoms remti.
5. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai valstybių narių prašymu gali būti perkelti Fondui. Pagal Finansinio reglamento [62 straipsnio 1 dalies a punktą] Komisija šiuos išteklius valdo tiesiogiai. Kai įmanoma, tie ištekliai panaudojami atitinkamos valstybės narės labui.

5 straipsnis

Asocijuotosios šalys

Fondo veikloje gali dalyvauti Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, EEE susitarime nustatytais sąlygomis.

6 straipsnis

Parama revoliucingosioms gynybos technologijoms

1. Finansavimą Komisija skiria surengusi atviras ir viešas konsultacijas dėl darbo programose nustatytų intervencijos sričių.

2. Tinkamiausią inovacinių sprendimų finansavimo formą Komisija gali nustatyti kiekvienu konkrečiu atveju.

7 straipsnis

Etika

1. Fondo lėšomis vykdomi veiksmai atitinka etikos principus ir susijusius nacionalinės, Sąjungos ir tarptautinės teisės aktus.
2. Pasiūlymai sistemingai tikrinami, siekiant nustatyti veiksmus, dėl kurių gali kilti sudėtingų ar rimtų etikos klausimų, ir pateikti juos įvertinti etikos požiūriu. Etikos aspektų tikrinimą ir vertinimą Komisija atlieka pasitelkusi gynybos etikos ekspertus. Komisija užtikrina kuo didesnę etikos procedūrų skaidrumą.
3. Vykdamas veiksmą dalyvaujantys subjektai, prieš imdamiesi atitinkamos veiklos, gauna visus patvirtinimus ir kitus privalomus dokumentus iš atitinkamų nacionalinių ir vietos etikos komitetų ir kitų įstaigų, pavyzdžiui, duomenų apsaugos institucijų. Šie dokumentai saugomi byloje ir pateikiami Komisijai.
4. Jei tikslinga, veiksmo vykdymo metu Komisija atlieka etikos aspektų tikrinimą. Jei etikos klausimai rimti ar sudėtingi, tokį tikrinimą Komisija atlieka pasitelkusi gynybos etikos ekspertus.
5. Etiškai nepriimtini veiksmai gali būti atmesti arba bet kuriuo metu nutraukti.

II SKYRIUS FINANSINĖS NUOSTATOS

8 straipsnis

ES finansavimas ir jo formos

1. Fondo veikla įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento.
2. Fondo finansavimas gali būti teikiamas bet kuria Finansiniame reglamente nustatyta forma, visų pirma dotacijų, apdovanojimų ir viešųjų pirkimų formomis. Finansavimas taip pat gali būti teikiamas finansinėmis priemonėmis, naudojant derinimo operacijas.

9 straipsnis

Sudėtinis, papildomas ir mišrus finansavimas

1. Veismui, kuriam skirtas kitos Sąjungos programos įnašas, taip pat gali būti skirtas Fondo įnašas, jei tais įnašais dengiamos ne tos pačios išlaidos. Kiekvienam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos ir (arba) Fondo, iš kurios lėšų jis skiriamas veiksmui, taisyklės. Sudėtinio finansavimo suma neviršija visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų, o pagal skirtingas Sąjungos programas teikiamos paramos dydis gali būti apskaičiuojamas proporcingai, remiantis dokumentais, kuriais nustatomos paramos sąlygos.
2. Veiksmams, kuriems suteiktas pažangumo ženklas arba kurie atitinka visas šias santykinės sąlygas:
 - (a) jie buvo įvertinti atliekant kvietimo teikti pasiūlymus Fondo paramai gauti procedūrą;

- (b) jie atitinka tame kvietime teikti pasiūlymus nustatytus minimaliuosius kokybės reikalavimus;
- (c) jie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų, gali būti teikiama parama iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, „Europos socialinio fondo“ arba Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, laikantis Reglamento (ES) XX [Bendrųjų nuostatų reglamento] [65] straipsnio 5 dalies arba Reglamento (ES) XX [Bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos reglamento] [8] straipsnio, su sąlyga, kad tie veiksmai dera su atitinkamos programos tikslais. Taikomos fondo, iš kurio teikiama parama, taisyklės.

III SKYRIUS DOTACIJOS

10 straipsnis Reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Pareiškėjai ir jų subrangovai atitinka finansavimo reikalavimus, jei jie įsisteigę Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje, jų vykdomosios valdybos struktūros yra Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje ir jų nekontroliuoja neasocijuotoji trečioji valstybė arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektas.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje įsisteigęs pareiškėjas, kurį kontroliuoja neasocijuotoji trečioji valstybė arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektas, gali atitikti finansavimo reikalavimus, jei tai būtina veiksmo tikslams pasiekti ir su sąlyga, kad jo dalyvavimas nekels pavojaus Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesams. Siekiant apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesus, kvietime teikti pasiūlymus reikalaujama, kad pareiškėjas pateiktų informacijos, patvirtinančios, kad:
 - (a) pareiškėjas nebus kontroliuojamas taip, kad kokiu nors būdu būtų apribota jo galimybė atlikti ir užbaigti veiksmą;
 - (b) neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektai negalės susipažinti su įslaptinta ir neįslaptinta neskelbtina informacija apie veiksmą, o vykdant veiksmą dalyvaujantys asmenys turės valstybės narės arba asocijuotosios šalies išduotą nacionalinį patikimumo pažymėjimą;
 - (c) veiksmo rezultatai lieka paramos gavėjo nuosavybe, kuriai negali būti taikoma neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba kitų neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų kontrolė arba apribojimai veiksmo įgyvendinimo metu ir per nustatytą laikotarpį po jo užbaigimo;
3. Visa infrastruktūra, įranga, turtas ir ištekliai, naudojami vykdant Fondo lėšomis finansuojamus veiksmus turi būti Sąjungos arba asocijuotųjų šalių teritorijoje. Be to, paramos gavėjai ir jų subrangovai, atlikdami tinkamą finansuoti veiksmą, bendradarbiauja tik su

Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje įsisteigusiais teisės subjektais, kurių nekontroliuoja neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektai.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies, vykdant veiksmą dalyvaujantys paramos gavėjai ir subrangovai gali naudoti savo turtą, infrastruktūrą, įrangą ir išteklius, esančius arba laikomus neasocijuotosios trečiosios valstybės teritorijoje, jei tai būtina veiksmo tikslams pasiekti ir su sąlyga, kad tai nekels grėsmės Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui. Tomis pačiomis sąlygomis, atlikdami tinkamą finansuoti veiksmą, paramos gavėjai ir jų subrangovai gali bendradarbiauti su neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsisteigusiu subjektu. Išlaidos, susijusios su tokios infrastruktūros, įrangos, turto ar išteklių naudojimu ir su tokiu bendradarbiavimu, nėra tinkamos finansuoti iš Fondo lėšų.
5. Siekiant apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesus, kvietime teikti pasiūlymus arba susitarime dėl dotacijos nustatomos papildomos sąlygos. Šios sąlygos visų pirma yra susijusios su nuostatomis dėl veiksmo rezultatų nuosavybės ir galimybės susipažinti su įslaptinta ir neįslaptinta neskelbtina informacija bei su tiekimo saugumo garantijomis.
6. Pareiškėjai pateikia visą susijusią informaciją, reikalingą tinkamumo finansuoti kriterijų ir sąlygų, nurodytų 1–4 dalyse, vertinimui.
7. Paraiškos, kurios turi būti patikrintos pagal 2 arba 4 dalį, gali būti pateiktos tik gavus valstybės narės arba asocijuotosios šalies, kurioje yra įsisteigęs pareiškėjas, sutikimą.
8. Jeigu vykdant veiksmą įvyksta pasikeitimas, dėl kurio gali kilti abejonių dėl atitikties tinkamumo finansuoti kriterijams ir sąlygoms, paramos gavėjas informuoja Komisiją, o ši įvertina, ar tinkamumo finansuoti kriterijai ir sąlygos vis dar tenkinami, ir nusprendžia dėl jo galimo poveikio to veiksmo finansavimui.
9. Šiame straipsnyje subrangovai – tai subrangovai, turintys tiesioginius sutartinius ryšius su paramos gavėju, kiti subrangovai, kuriems skiriama bent 10 proc. visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų, ir subrangovai, kuriems gali reikėti susipažinti su įslaptinta informacija laikantis Komisijos sprendimo (ES, Euratomas) 2015/444, kad jie galėtų atlikti veiksmą.

11 straipsnis

Tinkami finansuoti veiksmai

1. Tinkami finansuoti tik tie veiksmai, kuriais įgyvendinami 3 straipsnyje nustatyti tikslai.
2. Fondo parama teikiama veiksmams, apimantiems tiek naujus produktus ir technologijas, tiek esamų produktų ir technologijų naujinimą, kai naujinimui atlikti naudojamai jau egzistuojančiai informacijai neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektai netaiko tiesioginio ar netiesioginio apribojimo.
3. Tinkamas finansuoti veiksmas turi būti susijęs su viena ar keliomis iš toliau nurodytų sričių:
 - (a) veikla, kuria siekiama kurti, stiprinti ir tobulinti naujas žinių ir gynybos technologijas, galinčias turėti didelį poveikį gynybos sričiai;
 - (b) veikla, kuria siekiama didinti sąveikumą ir atsparumą, įskaitant saugų duomenų generavimą ir mainus, valdyti ypatingos svarbos gynybos technologijas, stiprinti tiekimo saugumą arba sudaryti sąlygas veiksmingai naudoti gynybos produktų ir technologijų rezultatus;
 - (c) tyrimais, pavyzdžiui, galimybių studijomis, siekiant ištirti gynybos pramonės naujos ar patobulintos technologijos, produkto, proceso, paslaugos, sprendimo ar statistikos galimybes, ir projektais, kuriais išbandomas duomenų rinkimas;

- (d) gynybos produkto, materialaus ar nematerialaus komponento arba technologijos dizainu ir techninių specifikacijų, pagal kurias sukurtas dizainas, parengimu; tai gali apimti dalinius rizikos mažinimo bandymus, atliekamus pramoninėje arba reprezentatyviojoje aplinkoje;
 - (e) gynybos produkto, materialaus ar nematerialaus komponento arba technologijos modelio, tinkamo įrodyti to objekto veikimą veikimo aplinkoje, kūrimu (sistemos prototipas);
 - (f) gynybos produkto, materialaus ar nematerialaus komponento arba technologijos bandymu;
 - (g) gynybos produkto, materialaus ar nematerialaus komponento arba technologijos atitikties reikalavimams kvalifikavimu. Kvalifikavimas – tai visas procesas, kuriuo parodoma, kad gynybos produkto, materialaus ar nematerialaus komponento arba technologijos dizainas atitinka nustatytus reikalavimus. Per šį procesą pateikiama objektyvių įrodymų, patvirtinančių, kad įvykdyti konkretūs dizaino reikalavimai;
 - (h) gynybos produkto, materialaus ar nematerialaus komponento arba technologijos sertifikavimu. Sertifikavimas – tai procesas, kuriuo nacionalinė institucija patvirtina, kad gynybos produktas, materialus ar nematerialus komponentas arba technologija atitinka taikomas taisykles;
 - (i) technologijų arba išteklių, kuriais didinamas efektyvumas viso gynybos produktų ir technologijų gyvavimo ciklo metu, kūrimas;
 - (j) sklaidos veikla, tinklaveikos renginiai ir informuotumo didinimo veikla.
4. Jeigu 27 straipsnyje nurodytoje darbo programoje nenumatyta kitaip, veiksmas atliekamas bendradarbiaujant bent trims teisės subjektams, kurie įsisteigę bent trijose skirtingose valstybėse narėse ir (arba) asocijuotosiose šalyse. Bent trys iš reikalavimus atitinkančių subjektų, įsisteigusių bent dviejose valstybėse narėse ir (arba) asocijuotosiose šalyse, per visą veiksmo vykdymo laikotarpį nėra tiesiogiai ar netiesiogiai faktiškai kontroliuojami to paties subjekto ir vienas kito nekontroliuoja.
5. 4 dalis netaikoma 3 dalies c ir j punktuose nurodytiems veiksams ir 6 straipsnyje nurodytiems veiksams.
6. Produktų ir technologijų, kurių naudojimas, kūrimas ar gamyba draudžiami pagal taikytiną tarptautinę teisę, kūrimo veiksmai nėra tinkami finansuoti.

12 straipsnis

Atrankos ir skyrimo procedūra

1. Laikantis Finansinio reglamento [195 straipsnio e punkto] darbo programoje nurodytiems teisės subjektams dotacijos gali būti skiriamos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus.
2. Po kiekvieno kvietimo teikti pasiūlymus arba pritaikius Finansinio reglamento 195 straipsnio e punktą, Komisija atrinktiems veiksams skiria finansavimą.
3. Skirdama finansavimą technologinės plėtros veiksams, Komisija parengia įgyvendinimo aktus, priimamus pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą.

13 straipsnis

Finansavimo skyrimo kriterijai

1. Visi pasiūlymai vertinami pagal šiuos kriterijus:

- (a) indėlis į gynybos srities pažangumą arba galimą sukrėtimą, visų pirma įrodant, kad numatomi siūlomo veiksmo rezultatai palyginti su esamais produktais ar technologijomis turi daug privalumų;
 - (b) indėlis į Europos gynybos pramonės inovacijas ir technologinę plėtrą, visų pirma įrodant, kad siūlomas veiksmas apima novatoriškas ar naujas koncepcijas ir metodus, naujus daug žadančius būsimus technologinius patobulinimus arba anksčiau gynybos sektoriuje netaikytų technologijų ar koncepcijų taikymą;
 - (c) indėlis į Europos gynybos pramonės konkurencingumą, visų pirma visoje Sąjungoje sudarant naujų rinkos galimybių ir spartinant įmonių augimą;
 - (d) indėlis į Sąjungos saugumo ir gynybos interesus, atsižvelgiant į 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus prioritetus ir, atitinkamais atvejais, į regioninius ir tarptautinius bendradarbiavimo susitarimus;
 - (e) indėlis į naują teisės subjektų, visų pirma MVI, įsisteigusių valstybėse narėse ir (arba) asocijuotosiose šalyse, išskyrus tas valstybes ir (arba) šalis, kuriose yra įsisteigę konsorciui priklausantys subjektai, nesantys MVI, tarpvalstybinį bendradarbiavimą;
 - (f) veiksmo atlikimo kokybė ir veiksmingumas.
2. Pagal 1 dalies d punktą gali būti atsižvelgiama į regioninius ir tarptautinius prioritetus, visų pirma siekiant išvengti nereikalingo dubliavimosi, jei jie atitinka Sąjungos saugumo ir gynybos interesus ir juose nenumatyta uždrausti dalyvauti nė vienai valstybei narei.

14 straipsnis

Bendro finansavimo norma

1. Nedarant poveikio bendro finansavimo principui, Fondas gali finansuoti iki 100 proc. tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies nuostatų:
 - (a) veiksmams, nurodytiems 11 straipsnio 3 dalies e punkte, iš Fondo skiriama finansinė parama neviršija 20 proc. tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų,
 - (b) veiksmams, nurodytiems 11 straipsnio 3 dalies f–h punktuose, iš Fondo skiriama finansinė parama neviršija 80 proc. tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų.
3. Technologinės plėtros veiksmų finansavimo norma padidinama šiais atvejais:
 - (a) veiksmo, kuris plėtojamas vykdant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą, kaip nustatyta 2017 m. gruodžio 11 d. Tarybos sprendime (BUSP) 2017/2315, finansavimo norma gali būti padidinta papildomais 10 procentinių punktų;
 - (b) konsorciumo finansavimo norma padidinama tiek procentinių punktų, kiek sudaro visos tinkamos finansuoti išlaidos, skirtos MVI, įsisteigusioms valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje, išskyrus tą valstybę ir (arba) šalį, kurioje yra įsisteigę konsorciumo nariai, nesantys MVI;
 - (c) konsorciumo finansavimo norma padidinama tiek procentinių punktų, kiek sudaro ketvirtis procentinio punkto visų tinkamų finansuoti išlaidų, skirtų vidutinės kapitalizacijos įmonėms, įsisteigusioms valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje, išskyrus tą valstybę ir (arba) šalį, kurioje yra įsisteigę kiti konsorciumo nariai, nesantys MVI ar vidutinės kapitalizacijos įmonėmis;

- (d) bendras veiksmo finansavimo normos padidinimas neviršija 30 procentinių punktų.

15 straipsnis
Finansinis pajėgumas

Nukrypstant nuo Finansinio reglamento [198] straipsnio nuostatų:

- (a) tikrinamas tik koordinatoriaus finansinis pajėgumas ir tik jei prašoma skirti Sąjungos finansavimo suma yra ne mažesnė kaip 500 000 EUR. Tačiau jei esama priežasčių abejoti finansiniu pajėgumu, Komisija patikrina ir kitų pareiškėjų arba koordinatorių finansinį pajėgumą, net jei nesiekama pirmame sakinyje nurodyta riba;
- (b) netikrinamas teisės subjektų, kurių gyvybingumą garantuoja valstybė narė, ir universitetų finansinis pajėgumas;
- (c) jei finansinį pajėgumą struktūriškai garantuoja kitas teisės subjektas, patikrinamas jo finansinis pajėgumas.

16 straipsnis
Netiesioginės išlaidos

- 1. Netiesioginės tinkamos finansuoti išlaidos nustatomos pritaikius 25 proc. fiksuotąją normą visoms tiesioginėms tinkamoms finansuoti išlaidoms, iš kurių išskaičiuotos tiesioginės tinkamos finansuoti subrangos išlaidos, finansinė parama trečiosioms šalims ir visi fiksuotieji vieneto įkainiai ar fiksuotosios sumos, į kurias įtraukiamos netiesioginės išlaidos.
- 2. Atitinkamais atvejais netiesioginės tinkamos finansuoti išlaidos, viršijančios 25 proc. fiksuotąją normą, gali būti nustatomos pagal paramos gavėjo įprastinę išlaidų apskaitos praktiką, remiantis faktinėmis netiesioginėmis išlaidomis, jeigu laikantis Finansinio reglamento [185] straipsnio nacionalinės valdžios institucijos pripažįsta šią išlaidų apskaitos praktiką taikant panašias finansavimo schemas ir apie ją praneša Komisijai.

17 straipsnis
Bendrų fiksuotųjų sumų arba su išlaidomis nesiejamo įnašo naudojimas

- 1. 11 straipsnio 3 dalies e punkte nurodytiems veiksams ir kitiems veiksams, kurių didžiąją biudžeto dalį finansuoja valstybės narės ir (arba) asocijuotosios šalys, skirtoms dotacijoms Komisija gali naudoti:
 - (a) su išlaidomis nesiejamą įnašą, nurodytą Finansinio reglamento [180 straipsnio 3 dalyje], kuris grindžiamas rezultatu, vertinamų remiantis anksčiau nustatytais tarpinėmis reikšmėmis arba veiklos rodikliais, pasiekimu; arba
 - (b) bendrąją fiksuotąją sumą, nurodytą Finansinio reglamento [182] straipsnyje, kuri grindžiama preliminariniu veiksmo biudžetu, kurį jau patvirtino bendrą finansavimą skiriančių valstybių narių ir asocijuotųjų šalių nacionalinės valdžios institucijos.
- 2. Netiesioginės išlaidos įtraukiamos į fiksuotąją sumą.

18 straipsnis
Ikiprekybiniai viešieji pirkimai

1. Sąjunga gali remti ikiprekybinius viešuosius pirkimus skirdama dotaciją perkančiosioms organizacijoms arba perkantiesiems subjektams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2014/24/ES¹⁸, 2014/25/ES¹⁹ ir 2009/81/EB²⁰, kurie bendrai perka gynybos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugas arba koordinuoja savo viešųjų pirkimų procedūras.
2. Viešųjų pirkimų procedūromis:
 - (a) laikomasi šio reglamento nuostatų;
 - (b) gali būti leidžiama pagal tą pačią procedūrą skirti kelias sutartis (pasirinkti kelis tiekėjus);
 - (c) numatoma, kad sutartys bus skiriamos ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo (-ų) teikėjui (-ams).

19 straipsnis
Garantių fondas

Įnašai į savidraudos mechanizmą gali apimti riziką, susijusią su gavėjų mokėtinų lėšų susigrąžinimu, ir yra laikomi pakankama garantija pagal Finansinį reglamentą. Taikomos Reglamento XXX [po Reglamento dėl garantijų fondo priimto teisės akto] [X straipsnio] nuostatos.

IV SKYRIUS
KITOS SĄJUNGOS FINANSAVIMO FORMOS

20 straipsnis
Viešiesiems pirkimams ir apdovanojimams taikomos tinkamumo sąlygos

Kai būtina apsaugoti esminius Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesus, Komisija nustato privalomas tinkamumo sąlygas, taikomas iš Fondo finansuojamiems viešiesiems pirkimams ar apdovanojimams. Tokiu atveju ypatingas dėmesys skiriamas reikalavimui, kad gavėjai būtų įsisteigę Sąjungoje arba asocijuotosiose šalyse, įsipareigoję vykdyti bet kokią svarbią veiklą Sąjungoje, ir nebūtų faktiškai kontroliuojami neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių

¹⁸ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

¹⁹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

²⁰ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76).

subjektų. Tos sąlygos, kai tinkama, įtraukiamos į dokumentus, susijusius su viešuoju pirkimu arba apdovanojimu, ir taikomos per visą sudarytos sutarties gyvavimo ciklą.

21 straipsnis
Derinimo operacijos

Šio fondo remiamos nustatytos derinimo operacijos įgyvendinamos laikantis [Reglamento dėl „InvestEU“] ir Finansinio reglamento X antraštinės dalies.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

KONKREČIOS MOKSLINIAMS TYRIMAMS TAIKOMOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Nuosavybės teisė į rezultatus

1. Nuosavybės teisę į veiksmų rezultatus turi juos sukūrę paramos gavėjai. Kai teisės subjektai bendrai sukuria rezultatą, ir kai neįmanoma nustatyti kiekvieno jų atitinkamo įnašo arba kai tokių bendrų rezultatų neįmanoma atskirti, teisės subjektai įgyja bendrą nuosavybės į rezultatus teisę.
2. Jei Sąjungos parama teikiama viešųjų pirkimų forma, nuosavybės teisė į rezultatus priklauso Sąjungai. Valstybės narės ir asocijuotosios šalys, pateikusios aiškų prašymą, naudojami teise susipažinti su rezultatais.
3. Pagrįstais atvejais susitarime dėl dotacijos gali būti reikalaujama, kad veiksmų, kuriems skiriama Fondo parama, rezultatams nebūtų taikoma jokia neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių teisės subjektų tiesiogiai ar netiesiogiai per vieną ar kelis tarpinius teisės subjektus atliekama kontrolė ar apribojimai, įskaitant neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto vykdomo technologijų perdavimo atvejus.
4. Pagrįstais atvejais susitarime dėl dotacijos nustatoma Komisijos teisė būti informuotai apie nuosavybės teisės į rezultatus perdavimą ir tam paprieštarauti, arba išduoti su rezultatais susijusią licenciją neasocijuotajai trečiajai valstybei arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektui. Toks perdavimas neprieštarauja Sąjungos ir jos valstybių narių gynybos ir saugumo interesams arba šio reglamento 3 straipsnyje nustatytiems tikslams.
5. Valstybių narių ir asocijuotųjų šalių nacionalinės valdžios institucijos turi teisę susipažinti su projekto, kuriam buvo skirtas Sąjungos finansavimas, specialiąja ataskaita. Ši teisė susipažinti suteikiama nemokamai ir Komisijos perduodama valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims po to, kai įsitikina, kad jose taikomos atitinkamos konfidencialumo prievolės.
6. Valstybių narių ir asocijuotųjų šalių nacionalinės valdžios institucijos specialiąją ataskaitą naudoja tik siekdamos, kad ją naudotų ginkluotosios pajėgos arba saugumo ar žvalgybos pajėgos arba kad ji būtų naudojama jų naudai, taip pat kai įgyvendinamos bendradarbiavimo programos. Jos naudojimas apima, be kita ko, tyrimą, įvertinimą, vertinimą, mokslinius tyrimus, projektavimą, kūrimą, gamybą, tobulinimą, keitimą, priežiūrą, remontą, atnaujinimą ir produktų pripažinimą ir sertifikavimą, eksploatavimą, mokymą, šalinimą ir kitas projektavimo paslaugas ir produktų diegimą, taip pat viešųjų pirkimų techninių reikalavimų vertinimą ir rengimą.
7. Paramos gavėjai Sąjungos institucijoms, įstaigoms ar agentūroms suteikia teisę nemokamai susipažinti su jų rezultatais tinkamai pagrįstu tikslu – kurti, įgyvendinti ir stebėti Sąjungos politiką ar programas. Ši teisė susipažinti gali būti naudojama tik nekomerciniais ir nekonkurenciniais tikslais.
8. Siekiant užtikrinti kuo geresnį rezultatų diegimą ir išvengti nesąžiningo pranašumo, į susitarimus dėl dotacijų ir sutartis dėl ikiprekybinių viešųjų pirkimų įtraukiamos specialios nuostatos dėl nuosavybės, teisės susipažinti ir licencijavimo. Perkančiosios organizacijos turi bent teisę savo reikmėms nemokamai susipažinti su rezultatais ir teisę trečiosioms šalims išduoti neišimtinės licencijas naudotis rezultatais sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis be

teisės išduoti sublicenciją arba reikalauti, kad gavėjai išduotų tokias neišimtinės licencijas trečiosioms šalims. Visos valstybės narės ir asocijuotosios šalys turi teisę nemokamai susipažinti su specialiąja ataskaita. Jei rangovas nepanaudoja rezultatų komerciniais tikslais per sutartyje nustatytą laikotarpį po ikiprekybinių viešųjų pirkimų, jis visas rezultatų nuosavybės teises perduoda perkančiosioms organizacijoms.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

KONKREČIOS TECHNOLOGINEI PLĖTRAI

TAIKOMOS NUOSTATOS

23 straipsnis

Papildomi tinkamumo kriterijai

1. Kai taikytina, konsorciumas įrodo, kad likusios tinkamos finansuoti veiksmo išlaidos, kurios nedengiamos Sąjungos paramos lėšomis, bus padengtos kitomis finansavimo priemonėmis, pvz., valstybių narių ir (arba) asocijuotųjų šalių įnašais arba teisės subjektų teikiama bendro finansavimo dalimi.
2. 11 straipsnio 3 dalies d punkte nurodyti veiksmai vykdomi pagal suderintus gynybinės gebos poreikius, dėl kurių bendrai susitarė atitinkamos valstybės narės ir (arba) asocijuotosios šalys.
3. 11 straipsnio 3 dalies e–h punktuose nurodytų veiksmų atveju konsorciumas, remdamasis nacionalinių institucijų išduotais dokumentais, įrodo, kad:
 - (a) bent dvi valstybės narės ir (arba) asocijuotosios šalys ketina įsigyti galutinį produktą arba naudoti technologiją koordinuotai, taip pat ir bendro viešojo pirkimo forma;
 - (b) veiksmas vykdomas remiantis bendromis techninėmis specifikacijomis, dėl kurių bendrai susitarė veiksmą bendrai finansuojančios valstybės narės ir (arba) asocijuotosios šalys.

24 straipsnis

Papildomi tinkamumo kriterijai

Be 13 straipsnyje nurodytų finansavimo skyrimo kriterijų, darbo programoje taip pat gali būti atsižvelgta į:

- (a) indėlį į gynybos produktų ir technologijų veiksmingumo didinimą per visą gyvavimo ciklą, įskaitant ekonominį veiksmingumą ir sąveikos galimybę vykdant viešųjų pirkimų procedūras ir techninės priežiūros bei šalinimo procesus;
- (b) valstybių narių bendradarbiavimo mastą įgyvendinant tinkamą finansuoti veiksmą.

25 straipsnis

Nuosavybės teisė į rezultatus

1. Įgyvendinus technologinės plėtros veiksmus gauti produktai ar technologijos nėra Sąjungos nuosavybė ir ji neturi jokių intelektinės nuosavybės teisių į šių veiksmų rezultatus.
2. Veiksmų, kuriems skiriama Fondo parama, rezultatams netaikoma jokia neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių teisės subjektų tiesiogiai ar netiesiogiai per vieną ar kelis tarpinius teisės subjektus atliekama kontrolė ar apribojimai, įskaitant technologijų perdavimo atvejus.
3. Komisijai pranešama apie kiekvieną su gavėjų sukurtais rezultatais susijusios nuosavybės teisės perdavimą arba licencijos išdavimą neasocijuotosioms trečiosioms valstybėms. Toks nuosavybės teisės perdavimas arba licencijos išdavimas neprieštarauja Sąjungos ir jos valstybių narių gynybos ir saugumo interesams arba šio reglamento 3 straipsnyje nustatytiems tikslams, antraip iš Fondo skirtas finansavimas turės būti grąžintas.

4. Nukrypstant nuo 1 dalies, jei Sąjungos parama teikiama viešųjų pirkimų forma, Sąjunga turi nuosavybės teisę į rezultatus, o valstybės narės ir (arba) asocijuotosios šalys, raštu pateikusios prašymą, turi teisę nemokamai gauti neišimtinę licenciją rezultatams panaudoti.

26 straipsnis
Projekto vadovo informavimas

Jei valstybės narės ir asocijuotosios šalys yra paskyrusios projekto vadovą, Komisija gavėjui skirtą mokėjimą atlieka prieš tai informavusi projekto vadovą.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KONTROLĖ

27 straipsnis

Darbo programos

1. Fondo veikla įgyvendinama pagal metines arba daugiametes darbo programas, sudarytas pagal Finansinio reglamento 110 straipsnį. Kai taikoma, darbo programose nustatoma bendra derinimo operacijoms rezervuota suma.
2. Darbo programas Komisija patvirtina priimdama įgyvendinimo aktus pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą.

28 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011. Europos gynybos agentūra kviečiama stebėtojos teisėmis teikti savo nuomones ir ekspertines žinias. Europos išorės veiksmų tarnyba taip pat kviečiamas dalyvauti.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

29 straipsnis

Nepriklausomi ekspertai

1. Komisija skiria nepriklausomus ekspertus, kurie padeda vertinti pasiūlymus, laikydamosi Finansinio reglamento [237] straipsnio. Ji taip pat gali paskirti nepriklausomus ekspertus, kurie konsultuotų arba padėtų atlikti veiksmų įgyvendinimo stebėseną.
2. Nepriklausomi ekspertai yra Sąjungos piliečiai, nustatyti ir atrinkti paskelbus atitinkamoms organizacijoms, pavyzdžiui, gynybos ministerijoms ir subordinuotosioms agentūroms, mokslinių tyrimų institutams, universitetams, verslo asociacijoms arba gynybos sektoriaus įmonėms, skirtus kvietimus teikti paraiškas, siekiant sudaryti ekspertų sąrašą. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento [237] straipsnio, šis sąrašas neskelbiamas viešai.
3. Nepriklausomi ekspertai turi turėti tinkamą valstybės narės išduotą patikimumo pažymėjimą.
4. 28 straipsnyje nurodytas komitetas kasmet informuojamas apie ekspertų sąrašą.
5. Nepriklausomi ekspertai parenkami atsižvelgiant į jų gebėjimus, patirtį ir žinias, kurie reikalingi jiems paskirtoms užduotims atlikti.

30 straipsnis

Taisyklių dėl įslaptintos informacijos taikymas

1. Šio reglamento taikymo srityje:
 - (a) kiekviena valstybė narė arba asocijuotoji šalis užtikrina, kad pagal jos nacionalines saugumo nuostatas Europos Sąjungos įslaptintos informacijos apsauga būtų lygiavertė tai, kuri numatyta pagal 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendime (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių²¹ nustatytose saugumo taisyklėse ir Sprendimo 2013/488/ES²² prieduose nustatytas Tarybos saugumo taisykles;
 - (b) Valstybės narės ir asocijuotosios šalys nedelsdamos informuoja Komisiją apie a punkte nurodytas nacionalines saugumo nuostatas;
 - (c) neasocijuotosiose trečiosiose valstybėse gyvenantys fiziniai asmenys ir jose įsisteigę juridiniai asmenys gali dirbti su ES įslaptinta ir su Fondu susijusia informacija, tik jeigu jiems tose valstybėse taikomos saugumo nuostatos, pagal kurias jos apsauga būtų lygiavertė tai, kuri numatyta Komisijos saugumo taisyklėse, nustatytose Komisijos sprendime (ES, Euratomas) 2015/444, ir Tarybos saugumo taisyklėse, nustatytose Sprendimo 2013/488/ES prieduose. Trečiojoje valstybėje ar tarptautinėje organizacijoje taikomų saugumo nuostatų lygiavertiškumas nustatomas Sąjungos ir tos trečiosios valstybės ar tarptautinės organizacijos sudarytame susitarime dėl informacijos saugumo, įskaitant, jei tinkama, nuostatas dėl pramoninio saugumo, laikantis SESV 218 straipsnyje nustatytos tvarkos ir atsižvelgiant į Sprendimo 2013/488/ES 13 straipsnį;
 - (d) nedarant poveikio Sprendimo 2013/488/ES 13 straipsniui ir pramoninio saugumo sritį reglamentuojančioms taisyklėms, nustatytoms Komisijos sprendimo (ES, Euratomas) 2015/444, fiziniam ar juridiniam asmeniui, trečiajai valstybei arba tarptautinei organizacijai gali būti suteikta teisė susipažinti su Europos Sąjungos įslaptinta informacija, jei tai laikoma būtina sprendžiant kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į tokios informacijos pobūdį ir turinį, į tai, ar gavėjui būtina žinoti ir į naudos Sąjungai dydį.
2. Kai vykdant veiksmą naudojama, reikalinga ir (arba) pateikiama įslaptinta informacija, atsakinga finansavimo įstaiga kvietimo teikti pasiūlymus arba konkurso dokumentuose nurodo būtinas priemones ir reikalavimus tokios informacijos reikiamo lygio saugumui užtikrinti.
3. Siekdama palengvinti keitimąsi neskelbtina informacija tarp Komisijos, gavėjų ir, kai tinkama, valstybių narių, Komisija sukuria elektroninę keitimosi informacija sistemą.

31 straipsnis

Stebėseną ir ataskaitų teikimas

1. Rodikliai, kuriais grindžiama Fondo veiklos įgyvendinimo ir pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnyje nustatytų bendrojo ir konkrečių tikslų, ataskaita, pateikiama priede.
2. Siekiant veiksmingai įvertinti Fondo veiklos įgyvendinimo pažangą, padarytą siekiant jo tikslų, Komisijai pagal 36 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais

²¹ OL L 72, 2015 3 17, p. 53–88.

²² OL L 274, 2013 10 15, p. 1–50.

iš dalies keičiamas priedas, kad prireikus rodikliai būtų peržiūrėti arba papildyti, ir kuriais reglamentas papildomas nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo.

3. Komisija reguliariai stebi, kaip įgyvendinama Fondo veikla, ir kasmet teikia padarytos pažangos ataskaitą. Šiuo tikslu Komisija nustato būtiną stebėsenos tvarką.
4. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad Fondo veiklos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku. Todėl Sąjungos lėšų gavėjams nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

32 straipsnis *Fondo vertinimas*

1. Vertinimai atliekami laiku, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti priimant sprendimus.
2. Tarpinis Fondo vertinimas atliekamas, kai yra pakankamai informacijos apie Fondo veiklos įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo Fondo veiklos įgyvendinimo pradžios. Tarpinio vertinimo ataskaitoje visų pirma bus įvertintas Fondo valdymas, įgyvendinimo rodikliai, projektų skyrimo rezultatai, taip pat MVI ir vidutinės kapitalizacijos įmonių dalyvavimas ir jų dalyvavimas tarpvalstybiniu mastu, ir pagal Finansinio reglamento [195] straipsnį iki 2024 m. liepos 31 d. skirtas finansavimas. Komisija gali teikti pasiūlymus dėl reikiamų šio reglamento pakeitimų.
3. Pasibaigus įgyvendinimo laikotarpiui, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo 2031 m. gruodžio 31 d., Komisija atlieka galutinį Fondo veiklos įgyvendinimo vertinimą. Galutinėje vertinimo ataskaitoje pateikiami įgyvendinimo rezultatai ir, kiek įmanoma priklausomai nuo laikotarpio, įvertinamas Fondo poveikis. Ataskaitoje, remiantis atitinkamomis konsultacijomis su valstybėmis narėmis, asocijuotosiomis šalimis ir pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma įvertinama pažanga, padaryta siekiant 3 straipsnyje išdėstytų tikslų. Joje taip pat nagrinėjamas tarpvalstybinis dalyvavimas, įskaitant MVI ir vidutinės kapitalizacijos įmonių tarpvalstybinį dalyvavimą, vykdomą Fondo lėšomis finansuojamus projektus, taip pat MVI ir vidutinės kapitalizacijos įmonių integravimas į pasaulinę vertės grandinę. Vertinime taip pat pateikiama informacija apie gavėjų kilmės šalis ir, kai tai įmanoma, apie atsiradusių intelektualinės nuosavybės teisių paskirstymą.
4. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

33 straipsnis *Auditai*

Asmenų ar subjektų, tarp jų ir Sąjungos institucijų ar įstaigų neįgaliotų asmenų ar subjektų, atliktais Sąjungos įnašo naudojimo auditais grindžiamas bendras užtikrinimas pagal Finansinio reglamento [127] straipsnį. Pagal SESV 287 straipsnį Europos Audito Rūmai tikrina visų Sąjungos pajamų ir išlaidų sąskaitas.

34 straipsnis *Sąjungos finansinių interesų apsauga*

Kai trečioji valstybė dalyvauja Fondo veikloje, kaip nustatyta sprendime, priimtame pagal tarptautinį susitarimą, arba kitoje teisinėje priemonėje, trečioji valstybė suteikia reikiamas teises ir prieigą atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo atitinkamus įgaliojimus. OLAF

atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, nurodytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų.

35 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina jų matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus) teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.
2. Komisija vykdo su Fondu ir jo veiksmiais bei rezultatais susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus. Fondui skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus, susijusius su 3 straipsnyje nustatytais tikslais.

V ANTRAŠTINĖ DALIS DELEGUOTIEJI AKTAI, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36 straipsnis

Deleguotieji aktai

1. 31 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.
2. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 31 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
3. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Pagal 31 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

37 straipsnis

Panaikinimas

6. Reglamentas (ES) Nr. .../... (Europos gynybos pramonės plėtros programa) panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d.

38 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui iki jų užbaigimo pagal [Reglamentą dėl Europos gynybos pramonės plėtros programos], taip pat gynybos srities mokslinių tyrimų parengiamiesiems veiksams, ir toliau taikomas tiems veiksams tol, kol jie užbaigiami.
2. Iš Fondo finansinio paketo taip pat gali būti dengiamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos siekiant užtikrinti perėjimą prie Fondo nuo priemonių, priimtų pagal jos pirmtaką, [Europos gynybos pramonės plėtros programos reglamentą], ir gynybos srities mokslinių tyrimų parengiamųjų veiksmų.
3. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m. ir skirti 4 straipsnio 4 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.

39 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.5. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDymo PRIEMONĖS

- 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. *Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*
 - 3.2.2. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*
 - 3.2.3. *Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos gynybos fondo įsteigimo 2021–2027 m. laikotarpiui

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)

Saugumas ir gynyba

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ nauja priemone

☒ nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus²³, Europos gynybos fondo gynybos srities taikomųjų mokslinių tyrimų atveju

☒ esamos priemonės galiojimo pratęsimu Europos gynybos fondo gynybinės gebos technologinės plėtros atveju

☐ vienos ar daugiau priemonių sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują priemonę

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos gynybos fondo įsteigimo grindžiamas SESV 173 straipsniu (pramonė) ir 182 straipsniu (moksliniai tyrimai). Bendrasis Fondo tikslas – didinti gynybos pramonės konkurencingumą.

Vadovaudamasi Reglamentu dėl Europos gynybos fondo, Komisija galės sudaryti finansavimo programą, kuri bus įvykdyta kasmet skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus ir jiems skirstant dotacijas, taip pat laikantis darbo programų, kurios bus patvirtintos pagal komiteto procedūrą.

Turi būti parengtas išsamus procedūrų (finansinių, teisinių ir IT, taip pat neskelbtinos informacijos tvarkymo), dokumentų ir formų rinkinys, atsižvelgiant į patirtį, įgytą vykdant gynybos srities mokslinių tyrimų parengiamuosius veiksmus (2016–2018) ir Europos gynybos pramonės plėtros programą (2019–2020).

²³

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

- 1.4.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.*

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (*ex ante*)

Šiuo metu gynybos MTTP projektai vykdomi beveik išimtinai nacionaliniu mastu, o mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros etapai yra patys rizikingiausi. Dėl ribotų nacionalinių biudžetų išteklių daugumoje valstybių narių šie etapai tiesiog nefinansuojami, todėl jos tampa priklausomos nuo rinkoje esančių produktų ir jų tiekėjų.

Į Europos gynybos sektorių investuojama mažai, jis yra suskaidytas nacionalinių sienų, todėl veikla nuolatos dubliuojama. Be to, pažvelgus į esamas ES gynybos pramonės rinkas, matyti didėjantys trūkumai, pasenusios technologijos ir naujų programų, ypač bendradarbiaujančių programų, trūkumas. Tarpvalstybinis bendradarbiavimas gali padėti pasiekti masto poveikį; taip bendradarbiaujant sumažėtų dubliavimo atvejų ir būtų galima plėtoti reikalingus produktus ir technologijas.

Be to, nepakankamas valstybių narių veiksmų koordinavimas ir nuoseklumas kenkia Europos gynybos pramonės palyginti su tarptautiniais partneriais konkurencingumui (ši pramonės sritis tebėra viena iš daugiausiai nacionalinių biudžeto lėšų reikalaujančių sričių), o koordinavimo ir nuoseklumo trūkumas yra rimta kliūtis bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) įgyvendinimui.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*)

ES lygmens veiksmai suteiks pridėtinės vertės, nes bus skatinamas bendradarbiavimas gynybos pramonės srityje teikiant teigiamas paskatas inovacijoms, įskaitant revoliucingąsias technologijas, gynybos taikomiesiems moksliniams tyrimų projektams ir gynybos produktų ir technologijų plėtojimui, kurių dėl sąnaudų ir susijusios rizikos negalima sėkmingai atlikti tik nacionaliniu lygmeniu.

Gavusi Europos Sąjungos paramą gynybos pramonė galės skirti reikiamą finansavimą projektams, kurių paprastai negali imtis viena valstybė ir dėl kurių, atsižvelgiant į šių projektų pobūdį ir išlaidas, reikia bendradarbiauti tarptautiniu lygmeniu.

Valstybės narės ir jų gynybos pramonė, remdamosi bendrosiomis techninėmis specifikacijomis, kurios bus teisiškai privalomos pagal Reglamentą, sieks nustatyti bendrus standartus, o tai lems geresnį ir veiksmingesnį bendradarbiavimą.

- 1.4.3. *Panašios patirties išvados*

Gynybos taikomųjų mokslinių tyrimų sričiai skirtas bandomasis projektas ir gynybos srities parengiamieji veiksmai ir gynybinės gebos technologinei plėtrai skirta Europos gynybos pramonės plėtros programa yra panašūs į siūlomus veiksmus: siekiant apibrėžti Europos gynybos fondo valdymo ir tolesnių veiksmų mechanizmą, naudojamosi su šiomis programomis, visų pirma valdymo būdu, susijusia patirtimi.

1.4.4. *Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Siekiama sąveikos su kitomis mokslinių tyrimų ir inovacijų programomis, kurias įgyvendina kiti Europos Komisijos direktoratai:

- Europos gynybos fondo finansuojamiems projektams gali būti naudingi dvejopo naudojimo civilinių mokslinių tyrimų projektų, finansuojamų pagal programą „Europos horizontas“, rezultatai, pavyzdžiui, oro ir vandens transporto srityse.

- abipusio poveikio taip pat tikimasi, kai pagal programą „Europos horizontas“ finansuojamiems projektams galės būti naudingi Europos gynybos fondo remiamų projektų rezultatai: tokia buvo JAV gynybos pažangių mokslinių tyrimų projektų agentūros (toliau – DARPA) patirtis, iš kurios matyti, kad gynybos projektų rezultatai naudingi civiliniam sektoriui. Europos gynybos fondas taip pat gali turėti poveikio transporto, ryšių, energetikos ir kitoms sritims.

Svarbu užtikrinti, kad MTTP ir inovacijų programos būtų gerai koordinuojamos, siekiant kuo didesnės sąveikos, o investicijų grąža ir koordinavimas bus užtikrinti veiksmingai bendradarbiaujant.

Trukmė ir finansinis poveikis

☒ trukmė ribota

☒ galioja nuo 2021 01 01 iki 2027 12 31

☒ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2021 01 01 iki 2027 12 31, o mokėjimų asignavimų – nuo 2021 01 01 iki 2033 12 31.

☐ trukmė neribota

įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,

vėliau – visuotinis taikymas.

Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)²⁴

☒ Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

☒ vykdomųjų įstaigų.

☐ Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis.

☐ Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis perduodant:

☐ neasocijuotosioms trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;

☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

☐ EIB ir Europos investicijų fondui;

☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;

☐ viešosios teisės subjektams;

☐ privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;

☐ valstybės narės privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;

☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Pastabos

Fondo veikla įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento.

Priklausomai nuo būsimos sąnaudų ir naudos analizės rezultatų, didžioji biudžeto dalis galėtų būti vykdoma įgaliojimus perdavus vykdomajai įstaigai²⁵.

²⁴

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pagal Reglamento dėl Europos gynybos fondo steigimo 2021–2027 m. laikotarpiui 29 straipsnį Komisija reguliariai stebės programos įgyvendinimą ir kasmet teiks padarytos pažangos ataskaitas, kuriose išnagrinės finansinę veiklą ir įvertins pasiektus rezultatus.

Remdamasi surinktais duomenimis Komisija turėtų galėti teikti padarytos pažangos ataskaitas pagal [Reglamento 966/2012 38 straipsnio 3 dalies e punktą] ir atsižvelgdama į konkrečius siūlomo reglamento 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus tikslus.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas*

Valdymo būdai: Komisija ketina Europos gynybos fondo veiklą įgyvendinti tiesioginio valdymo būdu (įskaitant, kaip tinkamiausią galimybę, per vykdomąsias įstaigas).

Europos gynybos fondui skirto biudžeto pagrindinei daliai taikant tiesioginio valdymo principą išaiškinamos pareigos (leidimus suteikiančių pareigūnų vykdomas įgyvendinimas), trumpėja tiekimo grandinė (trumpinamas laikas iki dotacijos ir laikas iki apmokėjimo) ir sumažinamos įgyvendinimo išlaidos (nėra valdymo mokesčių).

Finansavimo įgyvendinimo mechanizmas: Dotacija bus pagrindinė Europos gynybos fondo priemonė, įskaitant valstybių narių pradėtus ikiprekybinius viešuosius pirkimus. Apdovanojimai gali būti skiriami revoliucingosioms inovacijoms.

- Dotacijos: Gynybos moksliniai tyrimai nepakankamai finansuojami arba visai nefinansuojami daugumoje valstybių narių ir yra mažai galimybių pramonei susigrąžinti į MTTP investuotas lėšas (nacionalinė rinka teturi vieną pirkėją, mažinamas nacionalinis gynybos biudžetas, atsiranda pavojaus eksporto galimybė). ES gynybos mokslinių tyrimų paskatos turi būti teikiamos dotacijomis, kurios padengia 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų. Ta pati logika iš esmės bus taikoma bendradarbiaujamųjų veiksmų plėtojimui (tyrimams, bendram sertifikavimui ir t. t.) ir valstybių narių ikiprekybinių viešųjų pirkimų rėmimui, išskyrus prototipų gamybą, kai bendro finansavimo norma bus mažesnė (taikant „papildymo“ metodą, nuo 20 iki 50 proc. bendro finansavimo).

- Apdovanojimai gali būti naudojami siekiant įvairias suinteresuotąsias šalis (universitetus, MVI, mokslinių tyrimų centrus ir kt.) skatinti kurti revoliucingąsias inovacijas, siekiant nustatyti naujas technologijas arba naują esamų technologijų

25

Programa gali būti (iš dalies) pavedama vykdomajai įstaigai atsižvelgiant į sąnaudų ir naudos analizės rezultatus ir atitinkamus sprendimus, kuriuos reikia priimti; susiję administracinio pobūdžio asignavimai programai įgyvendinti Komisijoje ir vykdomojoje įstaigoje bus atitinkamai pritaikyti.

derinį, kurie galėtų atitikti gynybos poreikius. Tokiomis aplinkybėmis sudėtinga apskaičiuoti išlaidas, o prizas tampa ekonomine priemone, palyginti su dotacijomis (jis tenka tik nugalėtojui).

Mokėjimo tvarka: Kai tik įmanoma, bus nuspręsta skirti produkto rodikliais grindžiamas dotacijas, įskaitant bendras fiksuotąsias sumas, siekiant sumažinti Europos gynybos fondo įgyvendinimo išlaidas:

- siekiant inicijuoti mokėjimus ir leisti atlikti išankstinio finansavimo mokėjimus, susitarimuose dėl dotacijos bus nustatyti numatomi rezultatai ir atitinkami pateiktini dokumentai;
- siekiant patenkinamai įgyvendinti sutartus numatomus rezultatus, bus remiamasi trečiųjų šalių, kurias Komisija pasirinko remdamasi jų techninėmis žiniomis, patirtimi. Mokėjimas bus atliktas remiantis vertinimo ataskaita.

Kontrolės strategija

Kai tik tai įmanoma vykdam tiesioginio valdymo veiksmus, Komisija naudos priemones (viešuosius pirkimus, dotacijas, apdovanojimus), kurių tinkamos finansuoti išlaidos įvertinamos *ex ante* ir padengiamos / apmokamos remiantis pateiktais dokumentais (ataskaitomis), kuriose patvirtinama, kad susitarime dėl dotacijos (techniniuose prieduose) apibrėžti numatyti rezultatai buvo pasiekti. Daugiausia naudojant fiksuotąsias sumas ir vieneto įkainius, dėl kurių susitarta *ex ante*, klaidų lygis bus mažesnis nei 2 proc.

Prereikęs kokybinį rezultatų vertinimą atliks Komisijos pasamdyti nepriklausomi ekspertai arba, specifiniais (prototipų) atvejais su valstybėmis narėmis pasirinktas projekto vadovas (interesų derinimas).

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Nustatyta Europos gynybos fondo veiklos įgyvendinimo rizika:

Vėlavimo rizika. Su tvarkaraščiu susijusios problemos, įgyvendinimo vėlavimas.

Tiesioginio valdymo įgyvendinimas turėtų sumažinti šią riziką, nes leidimus suteikiantys pareigūnai (įskaitant vykdomąsias įstaigas) veiksmus iki dotacijų skyrimo ir iki mokėjimo atlikimo atlieka greičiau nei įgaliotasis subjektas, išvengdami šių veiksmų:

- derybų, įgaliojimų perdavimo susitarimo rengimo ir pasirašymo,
- susitarimo dėl metinio lėšų perkėlimo pasirašymo, prieš įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimą įgaliotajam subjektui,
- susijusių susitarimų dėl lėšų perkėlimo valdymas.

Valdymo rizika ir nepanaudojimo rizika:

- nepakankamas valstybių narių bendradarbiavimas taikant komiteto procedūrą.

Vykdam parengiamuosius veiksmus ir pagal Europos gynybos pramonės plėtros programą taikyta praktika, pagal kurią valstybės narės aktyviai dalyvauja nuo darbo programos rengimo etapo, šią riziką turėtų sumažinti.

- nepakankamas Europos gynybos fondo patrauklumas nacionalinei pramonei, visų pirma dėl to, kad Komisija netinkamai tvarko neskelbtiną informaciją arba yra jos įgyvendinimo tvarka yra pernelyg biurokratiška.

Bus sukurtas specialus keitimosi neskelbtina informacija tinklas ir (arba) sistema ir prireikus dėl pagrįstų priežasčių (įslaptintos informacijos, asmens duomenų apsaugos, pramoninės paslapties) bus sustabdytas skaidrumo taisyklių taikymas. Vertindama dotacijų paraiškas Komisija pasitelks nepriklausomus ekspertus, kurie turės tinkamą valstybės narės išduotą patikimumo pažymėjimą. Komisija užtikrins tinkamą šių ekspertų rotaciją.

Kai įmanoma, Komisija, taikydama vieneto įkainius, remsis įprastine suinteresuotųjų šalių apskaitos praktika.

Finansinė rizika:

- didelės valdymo išlaidos, visų pirma kontrolės išlaidos;
- panaudojama mažai biudžeto lėšų (dėl vėlavimo, nepakankamo patrauklumo ar netinkamo tinkamumo finansuoti sąlygų apibrėžimo);
- didelis klaidų lygis dėl netinkamų finansuoti išlaidų ir prastos paramos gavėjų arba įgaliotųjų subjektų žinios apie ES finansines taisykles.

Komisija numato, kad Fondo veiklą įgyvendins leidimus suteikiantys pareigūnai (įskaitant vykdomąsias įstaigas), turintys pakankamai kvalifikuotų darbuotojų. Taip užtikrinama, kad Europos gynybos fondo veiklą įgyvendinanti grupė gerai išmanys finansines ir sutarčių sudarymo taisykles. Siekiant užtikrinti gerą paramos gavėjų supratimą apie jų įsipareigojimus teikti ataskaitas ir taikytinas finansines taisykles, bus surengti praktiniai seminarai.

Be to, Komisija numato taikyti supaprastintas finansavimo taisykles, susijusias su produktu grindžiamomis priemonėmis (pvz., bendros fiksuotosios sumos finansavimui papildyti (prototipų atveju)), aukšta fiksuotąja netiesioginių išlaidų norma (+/- 25 proc.). Į susitarimus dėl dotacijų, kuriais remiantis bus atliekami mokėjimai, bus įtrauktas aiškus ir pagrįstas numatytas produktas.

Tai turėtų apriboti dokumentų (sąskaitų faktūrų, darbo laiko apskaitos žiniaraščių) *ex post* kontrolę, sutelkiant didesnę dėmesį į produktą (parodomąjį pavyzdį, prototipą, sertifikavimo ataskaitą ir t. t.), ir taip sumažinant kontrolės išlaidas ir klaidų lygį.

Techninė rizika: Konkrečių technologinės plėtros projektų sunkumai (etikos, INT klausimai); techninės problemos, prasti MTTP veiklos rezultatai.

Aiškios INT taisyklės bus nustatytos susitarimų dėl dotacijų moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai šablonuose. Prieš atrankos etapą, etikos komitetas (išorės ekspertai) patikrins visas dotacijos paraiškas, siekdamas įsitikinti, kad veikla atitinka tarptautines konvencijas. Nors technologinės plėtros projektų atranka bus grindžiama pagrįstomis gamybos galimybėmis (būtiną bendrą valstybių narių finansavimą), nepakankami arba prasti rezultatai yra būdingi mokslinių tyrimų veiklai, todėl teisė į nesėkmę turėtų būti pripažinta.

Pavojus reputacijai: numatomi sunkumai su tam tikromis NVO, kurios ginčija Europos gynybos fondo loginį pagrindimą ir ginčys jo įgyvendinimą visais lygmenimis.

Siekdama pagrįsti Europos gynybos fondo įsteigimą ir veiklą Sąjungos lygmeniu, Komisija numato tikslinę informavimo veiklą, įskaitant galimybę naudotis komunikacijos kritiniais atvejais paslaugomis.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Pagrindinis programos biudžetas bus valdomas tiesiogiai. Remiantis Komisijos patirtimi, susijusia su dotacijų valdymu, bendros Fondo kontrolės išlaidos, kurias patirs Komisija, turėtų sudaryti apie 0,1 proc. susijusių valdomų lėšų.

Kalbant apie tikėtiną klaidų lygį, siekiama užtikrinti, kad klaidų lygis neviršytų 2 proc. Komisija mano, kad įgyvendinant programą tiesioginio valdymo būdu ir dalyvaujant pakankamam skaičiui apmokytų darbuotojų (patyrusių darbuotojų, kurie gali būti pasamdyti kaip deleguotieji nacionaliniai ekspertai), kuriems vadovautų įgaliotuosius leidimus suteikiantys pareigūnai, taip pat taikant aiškias taisykles ir tinkamai naudojant produkto rodikliais grindžiamas priemones, klaidų lygis išliks mažesnis už 2 proc. reikšmingumo ribą.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) yra kompetentinga atlikti pagal šią iniciatyvą remiamų veiksmų tyrimus.

Pagal šį reglamentą sudarytuose susitarimuose, įskaitant susitarimus su neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektais ir tarptautinėmis organizacijomis, numatyta, kad Komisija arba jos įgaliotas atstovas atlieka priežiūrą ir finansų kontrolę, o Audito Rūmai arba OLAF atlieka auditą, prireikus – auditą vietoje. Komisijos pareigūnai, turintys reikiamą patikimumo pažymėjimą, apsilankys vietoje.

Galiausiai, valstybių narių atliekamas atrinktų projektų sąrašo tikrinimas, taip pat kai kurių valstybių narių, bendrai finansuojančių didžiausius projektus dalyvavimas, sumažins sukčiavimo pavojų ir apsaugos mokesčių mokėtojų interesus (paramos teikėjų interesų derinimas). Sutelkus dėmesį į rezultatus, taikant produkto rodikliais grindžiamas priemones, pažeidimai bus sumažinti.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris 5 – Saugumas ir gynyba	DA / NDA ²⁶ .	ELPA ²⁷ šalių	šalių kandidačių ²⁸	neasocijuotųjų trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalies b punktą]
	13.02.01 – Gynybinės gebos technologinė plėtra	DA	TAIP	NE	NE	NE
	13.02.02 – Gynybos moksliniai tyrimai	DA	TAIP	NE	NE	NE
	13.01.01 – administracinė parama	NDA	TAIP	NE	NE	NE

²⁶ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.
²⁷ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.
²⁸ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5	Saugumas ir gynyba
--	----------	---------------------------

			2021 m .	2022 m .	2023 m .	2024 m .	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
13.02.01 – Gynybinės gebos technologinė plėtra	Įsipareigojimai	(1)	996,515	995,939	995,357	1 095,012	1 294,543	1 494,266	1 993,374		8 865,006
	Mokėjimai	(2)	252,448	446,251	583,628	810,579	981,440	1 214,568	1 409,358	3 166,735	8 865,006
13.02.02 – Gynybos moksliniai tyrimai	Įsipareigojimai	(1)	498,257	497,970	497,679	497,733	597,482	697,324	797,349		4 083,794
	Mokėjimai	(2)	123,978	262,396	324,408	389,666	463,085	537,022	613,865	1 369,373	4 083,794
13.01.01 – administracinė parama ²⁹	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(3)	5,228	6,091	6,964	7,255	7,975	8,410	9,277		51,200
IŠ VISO asignavimų programos paketui	Įsipareigojimai	=1+3	1 500,000	1 500,000	1 500,000	1 600,000	1 900,000	2 200,000	2 800,000		13 000,000
	Mokėjimai	=2+3	381,654	714,738	915,000	1 207,500	1 452,500	1 760,000	2 032,500	4 536,108	13 000,000

²⁹ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m .	2022 m .	2023 m .	2024 m .	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai		5,768	6,631	7,711	8,002	8,722	9,156	10,024		56,014
Kitos administracinės išlaidos		0,390	0,398	0,406	0,414	0,422	0,431	0,439		2,900
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	6,158	7,029	8,117	8,416	9,144	9,587	10,463		58,914

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m .	2022 m.	2023 m .	2024 m .	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų visose daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	1 506,158	1 507,029	1 508,117	1 608,416	1 909,144	2 209,587	2 810,463		13 058,914
	Mokėjimai	387,812	721,767	923,117	1 215,916	1 461,644	1 769,587	2 042,963	4 536,108	13 058,914

3.2.2. Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	5,768	6,631	7,711	8,002	8,722	9,156	10,024	56,014
Kitos administracinės išlaidos	0,390	0,398	0,406	0,414	0,422	0,431	0,439	2,900
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	6,158	7,029	8,117	8,416	9,144	9,587	10,463	58,914

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 30 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	5,228	6,091	6,964	7,255	7,975	8,410	9,277	51,200
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	5,228	6,091	6,964	7,255	7,975	8,410	9,277	51,200

IŠ VISO	11,386	13,120	15,081	15,671	17,119	17,997	19,740	110,114
----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

³⁰ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
Komisijos būstinė ir atstovybės		30	35	41	42	46	48	52
Delegacijos								
Moksliniai tyrimai								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais): CA, LA, SNE, INT ir JES³¹								
7 išlaidų kategorija								
Finansuojama pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	- būstinėje	19	21	24	26	28	30	34
	- delegacijose							
Finansuojama iš programos paketo lėšų ³²	- būstinėje							
	- delegacijose							
Moksliniai tyrimai								
Kita (nurodyti)								
IŠ VISO		49	56	65	68	74	78	86

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus. Pirmiau pateiktoje lentelėje nurodyti kitos daugiametės finansinės programos laikotarpiui reikalingi visos darbo dienos ekvivalentai:

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Politikos užduotys ir grupių valdymas dotacijų programai įgyvendinti
Išorės darbuotojai	Dotacijų finansavimo programų įgyvendinimas

³¹ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietinis darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JES – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

³² Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☐ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☒ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.

Numatomas poveikis pajamoms

- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
- ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms

Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ³³						
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
..... straipsnis	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-ioms) daromas poveikis.

—

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

—

³³ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.